

Beantwoording technische vragen Bestuursrapportage-I 2024

Technische vragen van:

- Fractie CDA: vragen 1 t/m 29
- Fractie Volt: vragen 30 t/m 68
- Fractie BBB: vragen 69 t/m 108
- Fractie GroenLinks: vragen 109 t/m 129
- Vragen gesteld door de Commissie S&V op 19 april 2024: vragen 130 t/m 132

Technische vragen fractie CDA

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Vraag 1: Gaat er een voorziening getroffen worden voor gemeenten welke de komende jaren forse tekorten krijgen vanwege de beperking van rijksbijdragen?

Antwoord 1: De provincie compenseert geen tekorten bij gemeenten die zijn opgelegd door het Rijk, en heeft daar geen voorzieningen of budgetten voor beschikbaar. Dit past ook niet in de afgesproken interbestuurlijke verhoudingen. Recentelijk is in samenspraak met o.a. het IPO, VNG en BZK voor gemeenten wel de mogelijkheid verruimd om reserves in te zetten voor structurele lasten. En heeft het kabinet besloten de herinvoering van opschalingskorting voor gemeenten vanaf 2026 te schrappen om gemeenten tegemoet te komen in de budgettaire effecten van het ravijnjaar.

Vraag 2: Er staat dat de leeftijd van onze Brabanders moet gaan stijgen. Waarom is dit niet afgemeten tegen andere provincies. De normale tendens is al dat mensen ouder gaan worden.

Antwoord 2: Doelstelling van het beleidskader gezondheid is drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander. Het gaat hier over drie extra levensjaren in goede gezondheid. Dat is nadrukkelijk iets anders dan drie extra levensjaren sec. De ambitie hoeft dus niet te betekenen dat mensen in 2030 ouder worden. Levensverwachting is nu 81,4 jaar. Ervaren gezondheid is 66,9 jaar in Brabant. Ons beleid is gericht op het toevoegen van jaren in goed ervaren gezondheid. Hiervoor kijken we naar de Brabantse situatie.

Programma 2 Ruimte en wonen

Vraag 3: Bij woningbouw staat de kleur oranje. Waarom is dit niet de kleur rood? Er zijn te grote achterstanden. Zeker ook met de toename van asielzoekers die opgevangen moeten worden.

Antwoord 3: Woningbouw staat op oranje omdat de bouwproductie na enkele goede bouwjaren – met in de periode 2021 t/m 2023 een gemiddeld jaarlijks groei van ruim 13.000 – inmiddels weer wat terugloopt. Zo wordt voor 2024 een voorraadgroei verwacht van ca. 10.500 woningen. Zoals we hebben aangegeven in ons Kwartaalbeeld Woningmarkt Noord-Brabant (bij beeld 6), staat de bouwindicator voor de korte termijn (2020 t/m 2024) op 89. Dat betekent dat de groei van de Brabantse woningvoorraad in die 5-jaarsperiode naar verwachting 11% achterblijft bij onze prognoses. Tegenover een geprognoseerde (benodigde) groei van 67.875 woningen, waarin uiteraard ook rekening is gehouden met de buitenlandse migratie, staat een feitelijke groei van 60.225 woningen. Deze 'score' geeft aan dat de groei iets meer dan 10% achterblijft op de planning (=oranje).

Vraag 4: Welke concrete acties gaan nu uitgevoerd worden om de woningbouw te versnellen?

Antwoord 4: We bevorderen de totstandkoming en herijking van regionale afspraken over de woningbouwplanning en -programmering met betrekking tot voldoende (hard) planaanbod en kwantitatief, kwalitatief én ruimtelijk goede plannen voor vraaggerichte woningbouwplannen die leiden tot realisatie. Daarnaast ondersteunen en faciliteren we het uitvoeren van de afspraken in de Regionale Woondeals en bieden we inhoudelijk en organisatorisch ondersteuning bij het inrichten van Regionale Versnellingstafels. Ook hebben we diverse regelingen ingesteld die een financiële impuls geven aan de woningbouw. In de Stimuleringsregeling Woningbouw, stellen we via verschillende paragrafen middelen beschikbaar om de 'start bouw' van woningbouwplannen te versnellen, de afspraken in de regionale woondeals uit te voeren en wonen en zorg vraagstukken op te pakken en hebben we de Subsidieregeling collectieve wooninitiatieven om de realisatie van woningbouw door collectieve wooninitiatieven van particulieren en sociale ondernemingen te stimuleren. We zetten ons daarnaast in om de komende jaren meer flexwoningen geplaatst te krijgen en we plegen inzet op en dragen financieel bij aan verschillende initiatieven op het gebied van wonen en zorg. Tot slot werken we aan een plan van aanpak 'Beter benutten bestaande voorraad' en 'Verduurzaming Woningbouw' om zo onder andere gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars en bouwende partijen te ondersteunen met kennis en onderzoek om sneller woningen aan de voorraad toe te kunnen voegen en zijn we ons momenteel aan het oriënteren op het uitbreiden van ons financieel instrumentarium.

Vraag 5: Middels de motie M81 is Gedeputeerde Staten opgeroepen om meer ambtelijke capaciteit vrij te maken voor kleine gemeenten om hen de ambtelijke ruimte te geven om in kleine kernen een straatje erbij te bouwen. In hoeverre zijn er in deze bestuursrapportage middelen vrijgemaakt als gevolg van deze motie?

Antwoord 5: Via de Flexpoolregeling is het voor gemeenten mogelijk om extra capaciteit in te zetten voor woningbouw. Dit kan door kleine gemeenten worden ingezet voor extra ambtelijke capaciteit om een straatje erbij te bouwen. Dat betreft een gemeentelijke afweging.

Programma 3 Water en bodem

Vraag 6: Grondwateronttrekkingen; 285 m3 industrie en drinkwaterbedrijven. Wat is de streefwaarde?

Antwoord 6: De streefwaarde geeft de totale vergunde omvang aan van drinkwaterbedrijven en industrie, van de vergunningen waar de provincie bevoegd gezag voor is, zijnde 285 miljoen m3 per jaar. In de Beleidsregel omgevingsrecht Noord-Brabant (paragraaf 6.1 grondwaterbeheer) houden we een maximum aan van 250 miljoen m3 per jaar als vergunde ruimte voor grondwateronttrekkingen van industrie en drinkwaterbedrijven. Waardoor er in de praktijk geen nieuwe vergunningen meer kunnen worden afgegeven.

Vraag 7: Wordt er bij schoon water enkel gekeken naar landbouwgronden? Of ook naar andere bronnen? En zo ja welke?

Antwoord 7: Bij de aanpak van de problematiek rondom schoon water wordt er integraal gekeken naar de verschillende bronnen van emissies. Het kan bijvoorbeeld gaan om bronnen die op het riool zijn aangesloten zoals huishoudens, ziekenhuizen en bedrijven. Maar ook de invloed van

buitenlandse aanvoer. De verschillende emissies zijn toegankelijk via [de landelijke emissieregistratie](#). Voor wat betreft nutriënten is er een studie voor het Maasstroomgebied naar emissies van stikstof en fosfor naar grond- en oppervlaktewater in de afrondende fase.

Vraag 8: Vitale bodem; hoe wordt hier binnenstedelijk, bij bebouwing, op industrieterreinen, kortom alles buiten landbouwgebieden naar gekeken?

Antwoord 8: Met het beleid voor een vitale bodem richten we ons met name op landbouwbodems. Het herstel van de vitaliteit van landbouwbodems draagt bij aan het behalen van de doelen voor waterkwaliteit- en kwantiteit, herstel van biodiversiteit en een stabiele agrarische productie.

Voor natuurgebieden, draagt het verbeteren van de hydrologische situatie bij aan een vitalere bodem. De verbetering van de chemische toestand van natuurbodems vindt plaats via het provinciaal stikstofbeleid en herstelmaatregelen in het kader van Natura 2000.

Stedelijke bodems vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Vanuit de provincie hebben we hierop geen specifiek beleid.

Programma 4 Natuur en milieu

Vraag 9: Wat wordt bedoeld met landbouwenclaves?

Antwoord 9: Een enclave (want het gaat niet altijd over landbouwkundig gebruik) is een perceel dat in het Natuurbeheerplan staat aangeduid als bestaande natuur binnen het Natuurnetwerk Brabant, maar in de praktijk nog niet als natuur in gebruik is.

Vraag 10: BPLG; kunt u uitsplitsen waar de middelen van 222 mln. euro precies aan besteed gaan worden? Uitsplitsing per programma, ambtelijke uren en werkelijke uitvoering.

Antwoord 10: Momenteel wordt de aanvraag voor Rijksmiddelen uit het Transitiefonds ten behoeve van de no-regret maatregelpakketten beoordeeld door het Rijk. Er is een aanvraag ingediend voor € 252 mln. Daarvan is voor € 222 mln. van de maatregelen in januari 2024 een positief advies van Wageningen Economic Research (WEcR) ontvangen. Dit biedt desondanks geen zekerheid dat deze middelen ook definitief zullen worden toegekend. Hieronder wordt voor de maatregelen met een positief advies aangegeven onder welk programma een maatregel valt en welk deel van het aangevraagde bedrag voor capaciteitskosten is aangevraagd.

Maatregel No-Regret BPLG	Inhoud	Programma	Aangevraagd bedrag (x € 1mln)	Waarvan uitvoeringskosten * (x € 1mln)
Watersysteemherstel	Nemen van verdrogingsmaatregelen, beekherstel en herstel van bodemvitaliteit	Water	82,5	7,5
Natuurherstel N2000 en VHR-soorten	Aanleg van broedeilanden in het Markiezaatsmeer	Natuur	7,7	0,7
Natuurherstel N2000 en VHR-soorten	Aanleg van een recropassage onder de N261 bij Landschapspark Pauwels	Natuur	2,2	0,2
Groenblauwe dooradering	Aanleg van 170 ha. groenblauwe dooradering	Natuur	20,0	1,6
Bosrevitalisering	Het klimaatrobuust maken van 5.000 ha. bossen	Natuur	17,8	2,3
Verduurzaming grondgebruik landbouw	Opzetten biodiversiteitsmonitor voor akker- en tuinbouw	Landbouw	5,0	0,5
Koolstofvastlegging in landbouwbodems	Opzetten koolstofmarkt en subsidie	Landbouw	1,0	0,1
Ondersteuning extensivering landbouw	Uitvoeren afwaarderingsregeling gronden rondom N2000	Landbouw	85,6	7,8
Zoals genoemd in Statenmededeling 5891040:	Totaal		221,8	20,7

* Verwachting maximale deel per maatregel ten behoeve van uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten bestaan voornamelijk uit apparaatskosten/capaciteitskosten.

Vraag 11: Intrekkings- en aanschrijvingsbeleid; dit wordt een beleidsmatige voorbereiding genoemd om stikstofuitstoot naar beneden te krijgen. Kunt u dit exact toelichten?

Antwoord 11: Zoals wij eerder bij de [beantwoording](#) van Statenvragen hebben aangegeven, zijn we op dit moment nog bezig met het uitwerken van het intrekkings- en aanschrijvingsbeleid. Dit vraagt een zorgvuldige en nauwkeurige voorbereiding. Wij richten ons op oplevering van het intrekkingsbeleid in de tweede helft van 2024.

Vraag 12: Grondverwerving; Worden met 29,6 mln. gronden uit de voedselproductie onttrokken m.a.w. welke bestemming krijgen deze gronden? Graag een toelichting.

Antwoord 12: Deze middelen worden ingezet op gronden die de bestemming natuur (Natuurnetwerk Brabant) hebben in het Natuurbeheerplan. Op deze gronden is geen of slechts in beperkte mate nog voedselproductie mogelijk. Dit is afhankelijk van het te realiseren natuurbetype.

Vraag 13: Wat zijn de totale kosten om Brabant Natuurinclusief te maken?

Antwoord 13: Op dit moment is deze inschatting nog niet te maken. We staan immers nog relatief aan het begin van het proces om te komen tot een Agenda Natuurinclusief Brabant. Daartoe brengen we eerst in kaart voor 11 verschillende Brabantse beleidsthema's (Woonlocaties, Werklocaties, Infrastructuur en Mobiliteit, Landbouw en Voedsel, Energie, Water, Bodem en Klimaatadaptatie, Milieu en Leefomgevingskwaliteit, Vrijetijd en Levendigheid, Gezondheid en Brede Welvaart, Economie, Arbeidsmarkt en Innovatie en Onderwijs, Bewustwording en Educatie) in hoeverre we al natuurinclusief werken en wat eventuele vervolgstappen kunnen zijn. Daarna inventariseren we met externe partners binnen deze thema's welke stappen zij reeds zetten. Dit wordt op hoofdlijnen vastgelegd in de Agenda Natuurinclusief Brabant. Pas daarna kan in kaart worden gebracht welke ambitieniveaus mogelijk zijn, welke concrete maatregelen daarbij horen en wie welke kosten draagt. We verwachten dat er zeker investeringen nodig zullen zijn, hoewel het op punten ook met name zal gaan om het kiezen van een andere manier van werken. We hechten er echter aan om op te merken dat tegenover eventuele toekomstige kosten er naar verwachting ook baten zullen staan. Een

natuurinclusief Brabant is namelijk ook een Brabant dat de baten van de natuur ten volle benut, wat bijvoorbeeld is terug te zien in een toename in gezondheid en welbevinden (wat leidt tot lagere zorgkosten) of verminderde overlast bij hoogwater als gevolg van klimaatverandering. Bovendien is in een natuurinclusieve samenleving de spanning tussen economie en ecologie in sterke mate verminderd.

Vraag 14: Natuur-inclusief; daarvan geeft u aan geen eenduidige definitie te hebben. Kunt u toelichten wat natuurinclusief is?

Antwoord 14: In de [landelijke Agenda Natuurinclusief 2.0](#) wordt natuurinclusiviteit omschreven als: "De mate waarin maatschappelijke en economische activiteiten verweven zijn met de natuur en er bewust ruimte voor biodiversiteit wordt gecreëerd. Dit houdt in dat bij elke fase van activiteiten - planvorming, beleid, besluitvorming en beheer- natuur centraal staat". Bij natuurinclusief handelen gaat het om drie componenten: voorkomen van natuurschade, benutten van natuurlijke kansen en verbeteren van natuurkwaliteit en biodiversiteit.

Niet alleen gericht op het Natuurnetwerk Brabant maar met name ook daarbuiten, in het gebied waarin we dagelijks leven, wonen, werken, reizen, spelen en recreëren. Van natuur in het weiland en op het boeren erf tot in de achtertuin en de straat, van recreatiegebied tot bedrijventerrein. Deze natuur staat overigens wel in verbinding met – en draagt bij aan het in stand houden van – de delen van onze provincie die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk.

Programma 5 Economie, kennis en talentenontwikkeling

Vraag 15: Graag een specificatie van de stijging in lasten bij onderdeel economie?

Antwoord 15: De lasten voor onderdeel economie zijn voor burap I 2024 toegenomen met € 9 mln..

Dit wordt veroorzaakt door de raming van Rijksmiddelen ad € 6,4 mln. m.b.t. MIT 2024 (Spuk). Dit betreft rijksbijdragen voor regio Zuid; Zeeland, Limburg en Noord-Brabant. Verder is de begroting opgehoogd met € 1,1 mln. voor Circulaire Economie en € 1,5 mln. voor DataEconomie. Dit betreft nog uitvoering van de Uitvoeringsagenda 2020 – 2023 (t.l.v. reserve Beleidskader Economie 2030).

Programma 7 Landbouw en voedsel

Vraag 16: Op blz. 50 staat dat 50 veehouders ondersteund gaan worden met aanpassing stalsysteem. Waar is dat met de kennis van vandaag op gebaseerd?

Antwoord 16: Die prestatie was gebaseerd op de aanname dat het rijk zou komen met een subsidieregeling om financieel bij te dragen in het investeren in nieuwe emissie-arme stalsystemen, vermoedelijk bronsystemen. Op dit moment kunnen we daar niks over zeggen omdat het praktisch gezien nog niet lukt om vergunningen met bronsystemen te verlenen en er nog geen regeling is vanuit het Rijk.

Vraag 17: Welke bronnen zijn gebruikt om tot de getallen m.b.t. streefwaarden stikstof – en fijnstof te komen?

Antwoord 17: Kton stikstof per jaar komt uit het Brabants Overzicht Stikstofdata de Kton fijnstof. [Brabants overzicht stikstofdata \(arcgis.com\)](#)

Kton fijnstof per jaar komt uit de Kern Registratie Dierenverblijven. [KRD \(igoview.nl\)](https://igoview.nl)

Vraag 18: Kunt u de first-movers-regeling toelichten?

Antwoord 18: De subsidieregeling First Movers stimuleert veehouders om te investeren in nieuwe stalsystemen die emissies bij de bron aanpakken en anticiperen op een duurzame mestverwerking. We steunen veehouders die een stalstelsel aan willen schaffen dat de emissies fors omlaag brengt. We willen kansrijke stalstelsels stimuleren, die nog niet breed in de praktijk zijn getoetst. We willen een eventuele nieuwe openstelling mede afhankelijk laten zijn van de wijze waarop het rijk invulling geeft aan haar eerdere voornemen om veehouders bij dergelijke investeringen financieel te ondersteunen.

Programma's 8 & 9 Basis infrastructuurmobiliteit en mobiliteitsontwikkeling

Vraag 19: Er is grond aangekocht voor de remise (busstation) in Roosendaal te realiseren. Waarom betalen de gemeenten hier niet aan mee. Eerst was het toch een verantwoordelijkheid van de gemeenten?

Antwoord 19: De provincie is als concessiehouder verantwoordelijk voor het verlenen van concessies aan vervoerders. Om de continuïteit van de concessies in de toekomst beter te kunnen waarborgen (beter aanbestedingsresultaat door gelijk speelveld en borgen strategische locaties met voldoende stroomaansluiting) bekijkt de provincie of zich kansen voordoen om remises in eigendom te verkrijgen of in eigen beheer te ontwikkelen. De provincie heeft het perceel gekocht van de gemeente. De huidige vervoerder huurde eerder van de gemeente de busremise, maar dit kan in andere gevallen ook een commerciële partij zijn. Door het provinciale eigendom van de remise vloeien de huuropbrengsten van de vervoerder (marktconform vanwege fiscaliteit) direct terug naar de concessie voor extra aanbod van OV. Het beschikbaar stellen van remises als onderdeel van het exploiteren van het OV is geen directe taak van gemeenten.

Vraag 20: Er staat in de burap dat de N629 Dongen Oosterhout en de N279 vanaf Veghel opnieuw bekeken wordt wat nodig en mogelijk is. Dit graag toelichten het stukje tekst wat nodig en mogelijk is.

Antwoord 20: Voor de actuele stand van zaken verwijzen wij naar de recente [memo van de gedeputeerde N629](#) en de [statenmededeling N279](#).

Vraag 21: Er blijft 29 miljoen over bij mobiliteitsontwikkelingen. Deze inzetten op het veilig maken van wegen

Vraag is ingetrokken

Vraag 22: Ontwikkelingen rondom de verdeling van de rijksmiddelen Studenten Ov-kaart (SOV) kunnen leiden tot 15 - 20 minder SOV-bijdrage voor de concessies vanaf 2025 (€9 - €13 mln. per jaar). In 2024 is dit éénmalig opgelost met extra rijksmiddelen. De eenmalige rijksbijdrage lijkt zo een doekje tegen het bloeden. Hoe denkt het college deze kosten in het vervolg te kunnen dekken dan wel een oplossing te vinden?

Antwoord 22: Er is nog veel onduidelijkheid over de verdeling opbrengsten Studenten OV-kaart (SOV). Zo vindt er nog een nieuwe meting plaats i.h.k.v. de herverdeling, ligt er een toezegging vanuit het Rijk dat ernaar wordt gestreefd om de effecten voor de regionale vervoersautoriteiten te beperken en is een gedeelte van het risico binnen de provincie afgedekt. We blijven de ontwikkelingen nauwlettend volgen en het mag niet ten koste gaan van het OV-aanbod. We informeren de Staten regelmatig over de ontwikkelingen.

Vraag 23: In welke mate is de investering in het openbaar vervoer in de stedelijke regio ten opzichte van investeren in de regio, een belangrijke oorzaak voor achterblijvende reizende studenten in het ov? Veel studenten wonen namelijk in de stad en hebben hiervoor de bus niet nodig en reizen voornamelijk met de fiets. Studenten die buiten de stad wonen maken daarentegen wel veel gebruik van het ov.

Antwoord 23: Door de nasleep van corona ligt het totale aantal reizigers nog steeds onder het niveau van voor corona (78% t.o.v. 2019) en niet specifiek de studenten. Studenten dragen niet direct bij aan de reizigersopbrengsten van de vervoerder, maar via een rijksbijdrage. I.h.k.v. de verdeling van die rijksbijdrage is / wordt een nieuwe meting gedaan en dit zou kunnen leiden tot een aanpassing van de verdeelsleutel.

Overigens hebben we na de afschalingen a.g.v. Corona de afgelopen jaren juist meer opgeschaald in de regio en hebben we juist de stadsdiensten langer op een lager niveau gehouden omdat we a.g.v. personeelstekorten niet overal kunnen opschalen.

Op basis van de OV-visie kijken we naar de totale vraag naar OV (dus niet alleen studenten) en sluiten daarop aan met het OV-aanbod. We werken dus vraaggericht: op tijdstippen en plaatsen met veel vraag naar OV is er een hoog OV-aanbod en op tijdstippen en plaatsen waar dat minder is zetten we maatwerk-oplossingen in.

Vraag 24: We zorgen voor voldoende aanbod van vormen van gedeelde mobiliteit dat aansluit bij de vraag van reizigers. Dit doen we door experimenten binnen en buiten de bestaande concessies: minimaal 3 pilots en/of experimenten per jaar opgestart. Kunt u een overzicht geven van deze pilots, of deze succesvol zijn en of er vervolgstappen aan komen?

Antwoord 24: Voor een totaaloverzicht verwijzen we naar de laatste [voortgangsrapportage gedeelde mobiliteit](#) en op de [website](#) staat meer over alle experimenten.

Vraag 25: Gedeputeerde Staten hebben voor €15 mln. kleinschalige maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid uitgevoerd op provinciale wegen. Kunnen we een overzicht krijgen van op welke provinciale wegen deze werkzaamheden zijn uitgevoerd? Is dit bedrag voldoende toereikend en kunnen we een overzicht krijgen van welke provinciale wegen de rest van het jaar worden aangepakt en welke financiële dekking hiermee gemoeid is?

Antwoord 25: Het bedrag van € 15 mln. betreft provinciale middelen die we inzetten om de verkeersveilige inrichting van de provinciale infrastructuur te verbeteren met kleinschalige maatregelen. In enkele gevallen kunnen we daar ook nog cofinanciering van het Rijk tegenover zetten vanuit een aantal regelingen.

De verbeteringen worden als onderdeel van een infrastructureel (onderhouds-)project meegenomen of worden als afzonderlijke maatregel opgepakt. Als de maatregelen iets ingrijpender zijn, lopen we soms ook aan tegen stikstof.

Voorbeelden van uitgevoerde maatregelen:

- Grasbetontegels en kantmarkering langs N602 (Mill – Wanroij)
- Geleidende barrier langs N269 ter hoogte van Hilvarenbeek
- Middengeleiders N321 bij Gassel
- Verhinderend bermdoorrijding door landbouwverkeer van en naar N277 nabij Elsendorp
- Verplaatsen fietsoversteek naar veiligere plaats ten opzichte van de N605 tussen Boekel en Gemert
- Verhinderen oversteken N261 bij Loon op Zand door voetgangers
- Inrichten koude overstek N277 bij hectometer 97,950, hmp 105,6 en hmp 108,4 (tussen A50 en N264)
- Bochtbebakening N283 tussen Dussen en Hank
- Aanpassing rotonde Reek (N324) om snelheid de rotonde af te verlagen en fietsoversteek te verbeteren
- Verlengen middengeleider op N283 ter hoogte van tankstation bij Dussen
- Grondwal verlagen vanwege zichtbaarheid voor en van fietsers langs N69 bij 51.7 (nabij Belgische grens)
- Bermverharding N268 (Roosendaal – Dinteloord)
- Verkeerskundige verbeteringen N620 (Best - Son)
- Fietsoversteek bij de N612 Sluis 9
- Door het plaatsen van onder andere geleiderails zijn niet te verwijderen obstakels afgeschermd: N269 bij Lage Mierde, N267 bij Heusden, tijdelijke afscherming mobiele flitspalen ('flexflitser') N612 tussen A267 en Helmond)
- Kantmarkeringen fietspaden
- Betere zichtbaarheid bebording op locaties.

De volgende maatregelen zijn de komende jaren gepland via integrale projecten:

- Bermverharding N268 (Roosendaal – Dinteloord)
- Verkeerskundige verbeteringen N620 (Best - Son)
- Westelijke aansluiting rotonde snelfietsroute N282
- Verkeerskundige verbeteringen N285 Klundert – Breda
- Rtonde Deense Hoek N615
- Fietsoversteek met ontbrekende schakel bij Lithoijen (N625)
- Aansluiting Heesbeenseweg (voornemen rotonde te realiseren) en de kruising van de N267 met N283 (voornemen uitbreiden tot turborotonde)

Daarnaast worden ook dit jaar en komende jaren kleine maatregelen uitgevoerd door de onderhoudsaanemer:

- Verbeteren fietsoversteken N605
- Verstevigen berm N264 nabij A73
- Veiliger inrichten diverse koude oversteken
- Veiliger maken bermen N269

Inclusief de maatregelen hierboven die gepland staan resteert er nog ongeveer € 10 mln en is geraamd op de meerjarige begroting.

Vraag 26: Met de extra rijksmiddelen o.a. in het kader van de motie Bikker en aanvullende middelen bij de Perspectiefnota 2025 als uitwerking van het Bestuursakkoord 2023-2027 is de financiële druk op de OV-concessies afgenomen. Het besluit over het structureel doortrekken van een deel van de aanvullende provinciale middelen moet nog wel genomen worden en is randvoorwaardelijk om de verstedelijkingsopgave te kunnen faciliteren. Kunt u totaaloverzicht geven van deze verstedelijkingsopgaven en welke financiële bedragen hier per project mee gemoeid zijn. Zijn deze middelen dan toereikend?

Antwoord 26: Naast de recente [besluiten](#) over de Brainportdeal [en aanvullende afspraken over de microchipsector](#) worden er voor de vier stedelijke regio Meerjarige Multimodale Mobiliteitspakketten uitgewerkt. Vanwege de herprioritering van het mobiliteitsfonds door het Rijk en de stikstofproblematiek is een belangrijk onderdeel van deze pakketten de mobiliteitstransitie met vormen van actieve en gedeelde vormen van mobiliteit (zoals fiets en OV). Samen met regio en Rijk worden hierover afspraken gemaakt uiterlijk bij BO-MIRT 2024.

De middelen zullen niet toereikend zijn voor alle maatregelen die nodig zijn voor mobiliteitsopgave gekoppeld aan de woningbouw- en verstedelijkingsopgave. Want die opgave is enorm, zeker nu een aantal rijksprojecten in Brabant gepauzeerd zijn door herprioritering van het mobiliteitsfonds bij het Rijk. De wensen en ambities van de steden en regio's zoals vastgelegd in het Toekomstbeeld OV en Toekomstbeeld Fiets vragen om investeringen van miljarden. Dit sluit onvoldoende aan bij de huidige beschikbare rijksmiddelen en is afhankelijk van een nieuw regeerakkoord of en in welke mate financiële middelen beschikbaar komen. In het kader van de provinciale middelen zullen we u informeren middels de [programmering mobiliteit](#) en inzicht geven in de provinciale bijdragen in de projecten en pakketten. We verwachten in het kader van deze programmering voldoende middelen gereserveerd te hebben voor de eerste tranche van afspraken bij BO-MIRT 2024. Het definitieve bedrag is afhankelijk van de verdere uitwerking, waarbij wederkerigheid een belangrijke voorwaarde is.

Vraag 27: In de provincie Zeeland was recentelijk veel commotie rondom de Bredaliner, de enige busverbinding die Zeeland en Brabant met elkaar verbind. Hoe duidt het college deze commotie en ziet zij binnen deze bestuursrapportage mogelijkheden om een eigen Brabantse Bredaliner tussen Breda en Zeeland te faciliteren?

Antwoord 27: De genoemde bus betreft lijn 19 van Connexxion die rijdt van Hulst naar Breda via Antwerpen en hoort tot de concessie Zeeland. De provincie is niet voornemens om deze Bredaliner zelf te gaan rijden. Recent heeft de provincie Zeeland bekend gemaakt dat lijn 19 blijft behouden tot Roosendaal. Vanaf daar kunnen reizigers de trein pakken naar Breda of vanaf Roosendaal station de bus voor verbindingen in West Brabant West.

Vanuit Zeeland rijden overigens meerdere bussen onze provincie binnen (met name in de omgeving van Bergen op Zoom).

Bedrijfsvoering

Vraag 28: Het verzuim onder medewerkers bij de provincie is erg hoog. Maar liefst 7,36%. Wat is doelstelling en wat gaat de organisatie er aan doen. Dit buiten een nieuwe arbodienst zoeken.

Antwoord 28: Het verzuimbeleid van staat bij de provincie hoog op de agenda. Voor 2024 wordt dit geconcretiseerd in een drietal onderdelen:

- Het opstellen van een nieuwe visie op verzuim en een uniforme aanpak op basis van een wetenschappelijk onderbouwd model.
- Het herinrichten van de verzuimorganisatie. Hierin zijn al concrete stappen gezet. Dit betekent duidelijkere rollen, taken en verantwoordelijkheden, kennis en vaardigheden meer op orde brengen en de ondersteuning van de systemen m.b.t. verzuim verbeteren.
- Het uitwerken van een strategie om te komen tot verdere verzuimreductie, en het versterken van het werkvermogen en de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

Vraag 29: Er staat dat het streven is 95% van de subsidie aanvragen tijdig af te wikkelen. Dit is niet behaald. Wat is wel behaald?

Antwoord 29: Op dit moment is 94,68% binnen de termijn afgehandeld

Technische vragen fractie Volt

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Vraag 30: Waarom worden de Europese verkiezingen niet meegenomen in het streven naar een hogere opkomst bij verkiezingen?

Antwoord 30: Dit is een verplichte indicator op basis van de '[regeling beleidsindicatoren provincies](#)'. In de betreffende regeling zijn enkel de verkiezingen voor de Tweede Kamer, provinciale staten en gemeenteraden specifiek benoemd. Voor de begroting is uitgegaan van de verplichte indicatoren.

Vraag 31: Is er een recent aantal jonge bezoekers van de Risk Factory beschikbaar?

Antwoord 31: De kwartaalrapportage (april 2024) van de Risk Factory vermeldt een aantal jonge bezoekers van 4.418 per 11 april 2024, op een prognose van dit schooljaar van 4.500.

Programma 2 Ruimte en wonen

Vraag 32: Bij de toename van de woningvoorraad wordt gesteld dat twee derde betaalbaar moet zijn. Wat zijn de criteria voor een betaalbare woning?

Antwoord 32: In lijn met de definities die het Rijk hanteren wij: sociale huurwoningen, middeldure huurwoningen (vanaf de sociale huurgrens van €880,- tot €1.125,- per maand) en koopwoningen tot €390.000,-.

Vraag 33: Bij het realiseren van voldoende woningen wordt gesteld dat de groei wordt belemmerd door onder andere juridische procedures. Wat is de aard van deze procedures?

Antwoord 33: Hierbij kan worden gedacht aan de trajecten van participatie (inspraak), vergunningverlening, beroep en bezwaar, de procedures en doorlooptijden bij de Raad van State, de overgang naar de Omgevingswet, de procedures en complexe vraagstukken rond de haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen en transformatieopgaven etc.

Vraag 34: Heeft Operatie Beethoven nog invloed op het realiseren van voldoende woningen, of zal dat pas over een paar jaar zijn?

Antwoord 34: Operatie Beethoven betekent dat in de Metropoolregio Eindhoven ca. een derde van de opgave tussen 2030 en 2040 naar voren wordt gehaald (< 2031). Alles bij elkaar zou de woningvoorraad in de Brainport-regio Zuidoost-Brabant dan moeten groeien met bijna 60.000 woningen in de periode 2022 t/m 2030. Omdat 2022 (netto groei: +4.600 woningen) en 2023 (+4.000) al bekend zijn en 2024 (+3.800) ook al vrij goed kan worden ingeschat, resteert voor de periode 2025 t/m 2030 een opgave van ca. 7.750 woningen netto toe te voegen per jaar (netto = incl. sloop van woningen). Het bouwtempo zal dus flink omhoog moeten (en daar zijn voldoende plannen voor), maar de feitelijke realisatie/oplevering zal inderdaad pas over enkele jaren z'n beslag krijgen.

Vraag 35: Er wordt gesproken over 'veel groen' zonder verdere toelichting. Wat zijn hierin de doelen en tijdsplanning?

Ingetrokken

Vraag 36: Wat zijn de verschillen tussen 2023 en 2024 wat betreft het aantal bedrijven en werknemers, met betrekking tot het verbeteren van de vitaliteit en toekomstbestendigheid van werklocaties. Wat zijn de exacte cijfers?

Antwoord 36: De gegevens over 2023 en 2024 zijn nog niet beschikbaar, wel van 2021 en 2022. Het aantal bedrijven op campussen in Noord-Brabant is in 2022 ten opzichte van 2021 met 32 bedrijven gegroeid. Dat is een toename van 6%. Het aantal werknemers op campussen in Noord-Brabant is in 2022 ten opzichte van 2021 met 889 werkzame personen gegroeid dat is een toename van 4%.

Actuele informatie over het aantal bedrijven en werknemers op de Brabantse campussen zijn terug te vinden in het rapport [Datagedreven inventarisatie campussen 2023](#) dat Innovatiespotter heeft opgesteld in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Programma 3 Water en bodem

Vraag 37: Zijn er financiële gevolgen verbonden aan het niet behalen van de Kaderrichtlijn Water in 2027?

Antwoord 37: Ja, bij het niet voldoen aan de vereisten van de Kaderrichtlijn Water in 2027 kan de Europese Commissie zowel een dwangsom als een boete opleggen. Dwangsom/boete wordt opgelegd aan de lidstaat Nederland (waarbij het Rijk kan proberen deze te verhalen op decentrale overheden). Daarnaast kunnen er financiële gevolgen zijn als economische of ruimtelijke activiteiten beperkt moeten worden.

Vraag 38: Is er een richtpercentage vastgesteld voor het aantal dat naar verwachting wel zal voldoen aan de Kaderrichtlijn Water in 2027?

Antwoord 38: Nee, dat is niet vastgesteld. Conform de KRW moeten alle wateren in 2027 in een goede toestand verkeren. Momenteel wordt er landelijk en ook provinciaal bekeken welke risico's er zijn bij het niet behalen van die toestand en welke aanvullende maatregelen nog mogelijk zijn om de doelen wel te halen.

Vraag 39: Zullen de gevolgen van de nieuwe klimaatscenario's leiden tot aanpassingen van de kredieten in 2024 en daarna? Zijn er naast de klimaatscenario's ook scenario's ontwikkeld met betrekking tot de kredieten?

Antwoord 39: T.o.v. de vorige klimaatscenario's zijn de KNMI'23 klimaatscenario's voor een groot deel van de gevolgen naar boven bijgesteld:

- De bovenkant van de zeespiegelstijging is aanzienlijk hoger
- De bovenkant van de temperatuurstijging in de zomer is ook aanzienlijk hoger (in orde grote van +1.5 C)

- De bovenkant van de droogte is aanzienlijk hoger

De opgave om ons hierop voldoende aan te passen wordt dus steeds groter. De klimaatscenario's zijn inhoudelijk van aard en niet financieel. Daarbij is er binnen het Regionaal Water en Bodem programma tot en met 2027 een bedrag van € 15 miljoen voor klimaatadaptatie opgenomen. In volgende planperioden na 2027 zal bezien moeten worden wat de provinciale klimaatopgave is en welke middelen daarmee gemoeid zijn c.q. aanpassingen van kredieten nodig zijn.

Vraag 40: Er wordt aangegeven dat Brabant €222 miljoen zal ontvangen voor de uitvoering van de BPLG. Zijn de toegewezen middelen vanuit het Rijk voldoende voor de uitvoering ervan? en wat zijn de gevolgen daarvan voor de voorgenomen maatregelen?

Antwoord 40: Uw vraag betreft het bedrag dat momenteel vanuit het Rijk in beeld is voor realisatie van het zogenaamde no-regret maatregelenpakket in het kader van het BPLG.

De middelen zijn niet voldoende voor de uitvoering van het gehele no-regretpakket, dat een bedrag van €252 miljoen betrof. Noch voor de uitvoering van het BPLG. In het voorwoord van het [Voorontwerp Brabants Programma Landelijk Gebied](#) staat dat circa € 8 miljard nodig is voor de uitvoering van het BPLG maar dat het onduidelijk is of deze middelen ook beschikbaar worden gesteld door het Rijk. Dat kan vragen om herprioritering, een sterkere fasering van maatregelen of andere keuzes in instrumenten die we willen inzetten.

Programma 4 Natuur en milieu

Vraag 41: Er wordt gemeld dat 18 gemeenten van plan zijn om zich aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord. Welke gemeenten hebben dit voornemen?

Antwoord 41: We zijn in afwachting van gemeentelijke besluitvorming. Op het moment dat hierover een besluit is genomen, wordt dit openbaar gemaakt. Deelnemende gemeenten zijn vervolgens te raadplegen via: <https://www.schoneluchtakkoord.nl/schone-lucht-akkoord/deelnemers/>

Vraag 42: Is er contact geweest met gemeenten die niet zijn aangesloten bij of nog geen voornemen hebben om zich te committeren aan het Schone Lucht Akkoord

Antwoord 42: Ja, alle Brabantse gemeenten zijn benaderd om deel te nemen aan het Schone Lucht Akkoord.

Vraag 43: Bij de realisatie van ecologische verbindingzones wordt opgemerkt dat betrokken gemeenten geen prioriteit geven aan deze zones. Is bekend waarom hier geen prioriteit aan wordt gegeven?

Antwoord 43: Ja, we horen verschillende geluiden. Meestal horen we dat er geen capaciteit is om werkzaamheden die nodig zijn om tot een realisatie van EVZ's te komen op te pakken. Voor het inhuren van capaciteit is niet altijd direct budget beschikbaar. Soms horen we dat er bestuurlijk vragen worden gesteld op basis van welke wet- of regelgeving de gemeente verplicht is EVZ's te realiseren. Er is geen directe wet- of regelgeving op basis waarvan gemeenten EVZ's moeten realiseren. Indirect valt uit de Wet Natuurbescherming wel af te leiden dat gemeenten verplicht zijn er alles aan te doen om soorten te beschermen.

Daartegenover staan veel gemeenten met bestuurlijk en ambtelijke ambitie om EVZ's te realiseren. De kosten per hectare voor het realiseren van EVZ's zijn hoog en gemeenten dienen 25% van de kosten zelf te dragen. Dus wellicht is het kostenaspect, zeker bij kleinere gemeenten, ook een motief.

Vraag 44: Volgens de indicator moet de biodiversiteit in 2030 behouden blijven ten opzichte van 2022, terwijl deze al is afgenomen vóór 2022. Zijn er projecten gepland die gericht zijn op het herstel van verloren biodiversiteit?

Antwoord 44: Het startjaar 2022 van de indicator hangt samen met de vaststelling van het nieuwe beleidskader natuur. Daarvóór werd echter ook al volop gewerkt aan het herstel van de biodiversiteit. Feitelijk is het herstel van de biodiversiteit de hoofddoelstelling van het programma natuur en zijn alle activiteiten en projecten daarop gericht, ook op herstel van biodiversiteit die al voor 2022 verloren is gegaan.

Vraag 45: Primair is de gemeente verantwoordelijk voor het stimuleren van vergroening in de wijken. Zijn deze afspraken met de gemeenten gemaakt en hoe zijn ze vastgelegd?

Antwoord 45: Nee, er zijn geen afspraken met gemeenten gemaakt. Met de ondertekening van het Natuurpact 2013 is de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid bij de provincies neergelegd. Het bevorderen van maatschappelijke betrokkenheid bij natuur is één van de hoofddoelstellingen uit dit pact. Uit de "derde lerende evaluatie van het Natuurpact" in 2023, is naar voren gekomen dat facilitering van burgerinitiatieven en ondersteuning van vrijwilligers een proactieve houding van provincies vereist. In het beleidskader Natuur 2030 hebben wij dan ook aangegeven dat we hier als provincie faciliterend en niet sturend willen zijn, en dat wij hierin zoveel mogelijk samenwerken met gemeenten en maatschappelijke organisaties.

Vraag 46: Kunt u informatie verstrekken over de geluidsproductieplafonds en saneringslijsten met betrekking tot het verminderen van geluidsoverlast?

Antwoord 46: Met het vaststellen van de Geluidproductieplafonds wordt de maximaal optredende geluidbelasting vastgelegd. Alle woningen gelegen langs een provinciale weg die in die situatie een geluidbelasting hebben van meer dan 65 dB, komen op de saneringslijst te staan. Dit geldt niet voor woningen die in het verleden al gesaneerd zijn door de gemeente of waarvoor de gemeente reeds het saneringstraject heeft opgestart. De geluidbelasting op de woningen die op de saneringslijst staan, moet worden verlaagd tot ten minste 60 dB door maatregelen aan de weg of in de berm. Indien dit niet mogelijk is, moet middels een onderzoek worden bezien of het geluidniveau binnen aan de norm voldoet. Indien dit niet het geval is, zullen maatregelen aan de gevel (bv kierdichting, dubbel/triple glas) moeten worden getroffen om de norm alsnog te behalen."

Vraag 47: Worden bij deze beoordeling ook bestaande situaties meegenomen, zoals de N285 waarvoor nog geen oplossingen zijn gevonden?

Antwoord 47: Zie antwoord vraag 46.

Vraag 48: Met onderhoud aan de Betuweroute aan de Duitse zijde zullen treinen via de Brabantroute naar Duitsland worden omgeleid. Er is nu al sprake van overschrijding van de

risicoplafonds voor gevaarlijke stoffen. Is bekend hoeveel meer de risicoplafonds worden overschreden als extra treinen met gevaarlijke stoffen via de Brabantroute naar Duitsland worden geleid?

Antwoord 48: Nee, wij hebben hier onvoldoende informatie over.

Programma 5 Economie kennis en talentontwikkeling

Vraag 49: Er wordt vermeld dat er acht projecten via het Efró/Interreg-programma zijn die invloed hebben op de gezondheid. Kunt u een overzicht geven van deze projecten en hun impact op de gezondheid?

Antwoord 49: Er zijn 7 projecten goedgekeurd binnen het OPZuid programma en er is 1 project binnen Interreg Vlaanderen-Nederland goedgekeurd. Hieronder staat een korte beschrijving van de 7 goedgekeurde aanvragen binnen het OPZuid programma en het Interreg Vlaanderen-Nederland project.

Projecten

Emotie Intelligente Zorgrobot:

Binnen het project wordt een zorgrobot ontwikkeld welke de emotie van de cliënt detecteert en afhankelijk van de emotie een interventie uitvoert. De interventies van de EI zorgrobot richten zich op sociale functies om de kwaliteit van leven van de cliënt te verhogen en de zorgtaken van zorgprofessionals te verlichten.

Continue bloeddrukmeting door middel van bio-impedantie:

Gedurende dit project zullen de aanvragers samenwerken voor de ontwikkeling van een bloeddrukpatch, de BPatch, waarmee het mogelijk wordt om een continue bloeddrukmeting uit te voeren. Door inzet van de beoogde BPatch wordt het mogelijk om bloeddruk op een non-invasieve manier voor langere tijd (tot 14 dagen continu) te monitoren.

PRESSURE:

Het doel van het project is het binnen 3 jaar ontwikkelen van een prototype van een innovatief draagbaar en volledig draadloos systeem voor continue cuff-less bloeddrukmonitoring voor o.a. de cardiovasculaire zorg gebaseerd op photoplethysmography (PPG) en validatie van dit systeem als service voor zowel inpatients als outpatients.

STA-OP:

InnoSIGN heeft een unieke, gepatenteerde technologie ontwikkeld (OncoSIGNal) om kankerweefsel te analyseren. Binnen het voorgestelde project zal voor de eerste keer OncoSIGNal prospectief ingezet worden bij vrouwen met recidief (terugkerend) eierstokkanker. Op basis van OncoSIGNal zal bepaald worden voor welk doelgericht medicijn(en) zij in aanmerking komen en hen ook als zodanig behandelen.

Patch Foundry:

Flexibele, ultradunne draagbare apparaten 'huidpleisters' maken real-time detectie op afstand van gezondheid en welzijn mogelijk en worden onmisbaar in de hele zorgcyclus, van preventie tot diagnose en toezicht, voor consumenten, patiënten, artsen en onderzoekers. In dit project wordt een open access Patch Factory voor massaal geprinte elektronica gebouwd, gelegen in Brabant.

ZorgBots:

In dit project zullen hightech en zorg intensief samenwerken om te laten zien welke impact robotica kan hebben op het dagelijks werk van zorgmedewerker en patiënt in de praktijk.

Arvina:

Op dit moment is er een enorme behoefte aan een effectieve methode voor borstreconstructie die kan bijdragen aan een verbeterde levenskwaliteit van borstkankerpatiënten zonder fysiek of psychisch ongemak. VivArt-X ontwikkelt in samenwerking met de TU/e (Technische Universiteit Eindhoven) en SBMC (Smart BioMaterials Consortium) een innovatief product "Arvina" gebaseerd op supramoleculaire chemie (gepatenteerde technologie) die een tijdelijke matrix vormt voor getransplanteerde vetcellen zodat de cellen kunnen hechten en de transplantatie overleven. Dit unieke biomateriaal wordt gecombineerd met getransplanteerde autologe (patiënt-specifieke) vetcellen om een efficiëntere celimplantatie te bereiken die uiteindelijk tot weefsel reconstructie leidt. Als gevolg hiervan worden complicaties voorkomen en zijn er minder chirurgische ingrepen nodig, waardoor de kwaliteit van leven voor vrouwen die voor gepersonaliseerde borstreconstructie kiezen na (gedeeltelijke) amputatie sterk wordt vergroot.

PRosPERoS-II (Interreg):

3D-geprinte gepersonaliseerde en slimme implantaten & orthesen. Wanneer gewrichten ernstig versleten of beschadigd zijn, is in veel gevallen de enige oplossing het gewricht (deels) te vervangen door een implantaat. Daarnaast zijn er ook jonge mensen die kampen met aandoeningen in het bewegingsapparaat. Gewrichtsvervangende implantaten zijn hier zelden een optie. In plaats daarvan worden orthesen toegepast; uitwendig gedragen hulpmiddelen ter correctie van standafwijkingen of abnormale beweeglijkheid van gewrichten of van de wervelkolom.

PRosPERoS-II zet – in navolging van PRosPERoS (2016-2020) - haar traject verder en wil nieuwe patiënt-specifieke implantaten en orthesen ontwikkelen die een lange levensduur kennen en het genezings- en revalidatieproces versnellen en verbeteren. Naast heup en wervelkolom wil het nu ook de focus uitbreiden naar enkel, schouder en trauma. Het project maakt gebruik van vooruitstrevend onderzoek op het gebied van 3D-printing, oppervlaktefunctionaliteit en nieuwe biomedische materialen. Op die manier kan beter voorspeld worden hoe implantaten zich uiteindelijk in het lichaam gaan gedragen. Het project wil ook onderzoek doen naar het vertragen van de ontwikkeling van osteoartrrose en het versnellen van de genezing van botdefecten.

Vraag 50: Kan er een volledig overzicht worden gegeven van de Brede Welvaartsindicator (BWI) van 2021?

Antwoord 50: Het gehele rapport van de Brede Welvaartsindicator 2021 is via deze [link](#) te bekijken.

Vraag 51: Zijn er indicatoren opgenomen in het BRP (Bruto Regionaal Product) waar de provincie mee werkt die ook het welzijn meenemen? Zo niet, zijn er plannen om deze toe te voegen?

Antwoord 51: Nee, het BRP bevat geen gegevens over welzijn. Juist om die reden verstrekken we ook informatie over de ontwikkeling van de Brede Welvaart.

Vraag 52: Hoeveel procent groeit het BRP in 2022 ten opzichte van 2021

Antwoord 52: Het BRP groeide in 2022 (t.o.v. 2021) met 4,4%.

Vraag 53: De indicatoren voor de circulaire economie staan op groen, maar wat is het huidige percentage van ons grondstofverbruik in vergelijking met 2030? En kunnen de indicatoren voor reststromen worden gekwantificeerd?

Antwoord 53: Als provincie Noord Brabant sluiten we aan bij het landelijke monitoringssysteem en de rapportage uitgevoerd door Planbureau van de Leefomgeving en het CBS. Deze Integrale Circulaire Economie Rapportage 2023 (ICER 2023) geeft voor Brabant aan dat het totale grondstoffengebruik (abiotisch + biotisch) met 4,1% is gedaald. Het abiotische deel is met 4,7% toegenomen terwijl het biotische deel met 29,3% is gedaald (2020 t.o.v. 2015).

In onze Circulaire Economie doelen gaat het om primair, abiotische grondstoffenreductie. Op dit moment zijn enkel cijfers beschikbaar van het abiotische grondstoffengebruik, waarbinnen dus geen onderscheid gemaakt wordt tussen primair en secundair grondstoffengebruik. Als er dus in Brabant veel gerecyclede (=secundaire) abiotische grondstoffen zijn gebruikt, is daarvoor niet gecorrigeerd in het abiotische grondstoffengebruik en is dat ook niet terug te zien. Ook zijn deze cijfers niet gecorrigeerd voor economische/bevolkingsgroei en is afval uitgesloten van de cijfers.

De landelijke monitoringsmethode is nog volop in ontwikkeling en heeft op dit moment significante onzekerheidsmarges. In de volgende berekeningen van deze cijfers (beschikbaar begin 2025) wordt er wél onderscheid gemaakt tussen primair en secundair grondstoffengebruik en wordt afval wel meegenomen.

Vraag 54: Hoeveel procent meer start-ups en scale-ups hebben we ten opzichte van 2022, en is dit meetbaar? Is er een meetbare vooruitgang om tegen 2025 een groei van +10% te bereiken?

Antwoord 54: Voor de Uitvoeringsagenda 2024 - 2027 hebben we herziende KPI's opgesteld en onze meetmethodiek aangepast, gebruikmakend van Dealroom data. In de jaren 2021, 2022 en 2023 zijn er 146 innovatieve startups in Brabant opgericht, passend binnen onze startup-kaders. Met de nieuwe methodiek zullen we deze startups volgen om hun groei richting scale-ups te bepalen. Wij verwachten niet dat we in 2025 een groei van 10 procent kunnen behalen als het gaat om zowel het aantal startups en scale-ups alsmede de groei van deze ondernemingen.

Vraag 55: Wat zijn precies transitiehubs? Kunt u hier wat meer toelichting op geven en hoe deze zullen helpen bij het bereiken van onze doelstellingen voor het aantrekken en behouden van internationaal talent?

Antwoord 55: De transitiehubs zijn onderdeel van de Leven-Lang-Ontwikkelen katalysator. Transitiehubs zijn fysieke locaties waar innoveren, leren en werken op 1 plek centraal staat. Transitiehubs worden ingericht aan de hand van een van de transitithema's, zoals de energietransitie. Hier ontwikkelt Brabant Leert ook LLO-modules en geven structurele invulling van LLO, niet alleen ingestoken vanuit het onderwijs perspectief maar juist ook vanuit de arbeidsvraag in perspectief van de maatschappelijke opgaven. De transitiehubs dragen bij aan het aantrekken en houden van (internationaal) talent, mede omdat het bieden van transitiegerichte scholingstrajecten enerzijds mensen die in Brabant werken in gelegenheid stelt van een toekomstbestendige loopbaan,

en anderzijds omdat de transitiehubs bijdragen aan het volbrengen van de maatschappelijke transities.

Vraag 56: Wanneer zullen de dashboards met inzichten, zoals vermeld voor 2024, gereed zijn?

Antwoord 56: Het Brabantse arbeidsmarktdashboard arbeidsmarktinzicht.nl is constant in doorontwikkeling. Daarnaast is het dashboard [TalentenInZicht](https://talenteninzicht.nl) ontwikkeld en vanaf 2 mei 2024 online om inzicht te bieden in de brain drain en brain gain in Noord-Brabant. Hierin is o.a. te zien waar afgestudeerden uit Brabant gaan werken tot 5 jaar na het afstuderen. Ook het dashboard brabantsejongeren.nl is ontwikkeld, in samenwerking met de partners uit PACT Brabant. De cijfers in alle dashboards worden frequent geüpdatet.

Programma 6 Energie

Vraag 57: De meeste indicatoren staan op 'PM'. Wanneer wordt de uitvoeringsagenda verwacht? En is het mogelijk om de indicatoren alsnog in te vullen?

Antwoord 57: De uitvoeringsagenda wordt in augustus in PS besproken, waarna GS deze in september vaststelt. Daarbij worden ook de indicatoren/resultaten voor de begroting geactualiseerd, nadat deze besproken zijn in de werkgroep Indicatoren van PS.

Programma 7 Landbouw en voedsel

Vraag 58: Het streven is dat de landbouw in Brabant de meest duurzame en circulaire in Europa wordt. Van welke gelden uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) kan de provincie gebruikmaken om deze doelen te bereiken?

Antwoord 58: Het gaat om GLB-middelen uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) die aan de provincies zijn toegewezen voor uitvoering in de provincies zoals op hoofdlijnen beschreven in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) dat de provincies samen met het Rijk en de Unie van Waterschappen hebben opgesteld. Voor Brabant geldt dat er tot en met eind 2027 € 34,5 miljoen Europese middelen hiervoor beschikbaar komt, wat met € 19,6 miljoen aan nodige cofinanciering door Brabantse overheden (vnl provincie) uitkomt op € 54,2 miljoen aan totaal subsidiebudget. Dit is exclusief de middelen voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). Het gaat dan vooral om steun voor investeringen, kennisuitwisseling en innovaties zoals beschreven in de [statenmededeling van 12 december 2023](#). Daarnaast stimuleren we de agrofoodsector om ook slim gebruik te maken van landelijke GLB-regelingen voor kennis, innovatie en investeringssteun voor jonge boeren bij bedrijfsovername en modernisering.

Vraag 59: Voor toonaangevende startups in de landbouw en voedselsector zijn belangrijke onderdelen van de ambitie. Worden deze startups geclusterd zoals in de Food Valley (Gelderland) gebeurt?

Antwoord 59: Vanuit de Innovatiecoalitie Eiwittransitie/Procestechnologie wordt samen met de BOM en REWIN gebouwd aan het ecosysteem onder de naam "Scale Up Plant Brabant".

Op basis van onderzoek naar wat men doet op dit gebied in andere regio's zoals Foodvalley/Gelderland, PlanetBio/Zuid-Holland, Brightlands/Limburg en biotechnologische activiteiten in Vlaanderen is onze positionering geformuleerd dat Brabant de perfecte vestigingslocatie voor scale-ups met een innovatie op het gebied van plantbased food ingredients. Brabant is hier namelijk onderscheidend en aanvullend op de bovengenoemde regio's.

Vraag 60: Hoe ziet de begeleiding eruit voor boerenbedrijven die willen omschakelen naar een natuurinclusief?

Antwoord 60: We zetten coaches in om samen met de ondernemer te werken aan een omschakelplan. We stellen vervolgens subsidie beschikbaar om met een adviseur een businessplan voor de omschakeling te maken, waarmee ook gebruik gemaakt kan worden van de grondregeling voor natuurinclusieve landbouw, een grondfonds waarmee natuurinclusieve bedrijven geholpen kunnen worden met extensiveren.

Vraag 61: Hoe wordt er gewerkt aan het verminderen van zorgen over gezondheidsaspecten in relatie tot de veehouderij?

Antwoord 61: De provincie is niet de meest aangewezen partij als het gaat om de communicatie van gezondheidseffecten van de veehouderij op de bevolking, dit doet de GGD. Wel zijn we als provincie bezig met het verminderen van de gezondheidseffecten. Zo zetten we, bijvoorbeeld in – samen met gemeenten- op een (actualisatie van) een Endotoxine-toetsingskader, op het terugdringen van de emissie van fijnstof, hanteren we een moratorium op de uitbreiding van de geitenhouderij vanwege gezondheidsaspecten en gaan we aan de slag met het terugdringen van emissies van (resten van) gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 62: Welke initiatieven zijn voortgekomen uit de boer-burger-initiatieven?

Antwoord 62: Er is een initiatief uit voortgekomen waarbij de boer-burger verbinding gecombineerd wordt met voedseleducatie, op basisscholen in Brabant. Kinderen koken met groente uit de regio, krijgen lessen waarin allerlei informatie 'van grond tot mond' gedeeld worden en daarnaast komen ze ook in contact met een boer (die langskomt in de klas). Boerschappen, Vitam en TommyTomato werken samen in dit project. Daarnaast is de toneelproductie 'Iets met Boeren', dat mede door de provincie is geïnitieerd, de afgelopen jaren op diverse locaties uitgevoerd en basis geweest voor gesprekken tussen boer en burger.

Programma's 8 & 9 Basis infrastructuurmobiliteit en mobiliteitsontwikkeling

Vraag 63: Er wordt beschreven dat rituitval terug wordt gebracht naar het oude niveau van 0,2%. Wat was het niveau van rituitval in 2022 en 2023?

Antwoord 63: Afgelopen jaren was de rituitval hoger dan normaal door o.a. personeelstekorten en stakingen bij de vervoerders.

2022: 1,97%

2023: 4,71%

Voor meer informatie verwijzen we naar de [trendrapportage OV](#).

Vraag 64: We streven naar een samenhangend mobiliteitssysteem en alle indicatoren zouden hoger moeten zijn dan vorig jaar, maar wat zijn de exacte verschillen in cijfers?

Antwoord 64: De modal split 2022 is voor personenvervoer uitgekomen op 28,1% (stijging van 3,3% fiets en OV gebruik ten opzichte van 2021) en voor goederenvervoer 10,2% (stijging van 0,4% via spoor en binnenvaart ten opzichte van 2021). De cijfers over 2023 komen in de loop van 2024 beschikbaar.

Vraag 65: In hoeverre heeft de provincie nog ruimte om haar eigen beleid te voeren met betrekking tot mobiliteitspakketten?

Antwoord 65: Op basis van het beleidskader mobiliteit Koers 2030 wordt een gezamenlijke agenda (Multimodale Agenda) met Rijk en regio opgesteld. Deze agenda wordt verder uitgewerkt naar Meerjarige Multimodale Mobiliteitspakketten (MMMP's) voor de vier stedelijke regio's. Besluitvorming uiterlijk bij BO-MIRT 2024. Wederkerigheid is daarbij een belangrijke voorwaarde en ons eigen beleidskader is uitgangspunt voor deze pakketten. Daarnaast hebben we nog onze wettelijke taken als OV en provinciale wegen waarmee we uitvoering geven aan ons beleid.

Vraag 66: Liggen de mobiliteitspakketten voor 2025 op schema?

Antwoord 66: Vanwege de demissionaire status van het kabinet is er nog geen besluit genomen over de MMMP's voor de 4 stedelijke regio's. Nu is de afspraak oriënterend te bespreken tijdens het BO-leefomgeving en de definitieve afspraken bij het BO-MIRT 2024 te maken. We zijn nu druk bezig om samen met de regio's de agenda's vorm te geven.

Vraag 67: Zijn alle 45 gemeenten al bereikt met betrekking tot 'toegang tot mobiliteit'?

Antwoord 67: Nee, eind 2023 zaten we op 15 gemeenten die deelnamen. We streven naar een groei naar 45 gemeenten richting 2027.

Vraag 68: Er wordt aangegeven dat het goederenvervoer over water wordt verduurzaamd. Hoe zien deze plannen eruit en zijn er jaarlijkse percentages vastgesteld om deze doelstellingen te behalen?

Antwoord 68: We werken aan de doorontwikkeling van de goederenvervoercorridors door Brabant in samenwerking met het Rijk en andere overheden. Verduurzaming van vervoer over water is een belangrijk onderdeel hiervan via de realisatie van Clean Energy Hubs (tank- en laadpunten voor alternatieve brandstoffen en elektriciteit, ook voor binnenvaartschepen) en walstroompunten (elektriciteitspunten voor binnenvaartschepen die aangemeerd liggen om binnenhavens). Met deze ontwikkelingen wordt beoogd om de binnenvaartsector te helpen met verduurzamen. Omdat er een sterke relatie is met landelijk beleid en inzet van middelen door het Rijk (met bijbehorende implementatietijden) zijn er geen jaarlijkse percentages vastgelegd voor het realiseren van deze infrastructuur.

Technische vragen fractie BBB

Programma 1 Bestuur en Veiligheid

Vraag 69: Pagina 9: Geen streefwaarde benoemd. Geen geplande verkiezingen in 2024 voor de Tweede Kamer, provinciale staten en gemeenteraden.

Om welke redenen worden de Europese verkiezingen niet betrokken?

Antwoord 69: Zie beantwoording vraag 30.

Vraag 70: Pagina 5 Brede welvaart – Gezondheid; In het kader van Brede welvaart en gezondheid, stond op 15 april een artikel in het Brabants Dagblad.

“Hardnekkige inflatie kraakt koopkracht, lonen moeten flink stijgen ter compensatie”.

Twee jaar lang riepen we ach en wee over de dure boodschappen, en het leed is nog niet geleden. Een hardnekkige hoge inflatie tast onze koopkracht verder aan! De komende 4 maanden zullen de lonen nog met ruim 4% moeten stijgen om het koopkrachtverlies goed te maken. “De lonen stijgen sinds februari minder hard dan de inflatie en dat tast de koopkracht aan”

Hoe verhoudt deze situatie zich op Brede Welvaart, gezondheid en de 3 extra levensjaren?

Antwoord 70: Inkomen koopkracht hangen direct samen met het welbevinden. Nu mensen minder te besteden hebben daalt ook de tevredenheid over de andere onderdelen van brede welvaart. We zien o.a. uit de regionale monitor brede welvaart (CBS) dat de indicator “tevredenheid met het leven” in [Brabant](#) een licht dalende trend laat zien: van 85,3% (2020) naar 83,5% (2022). Verklaringen hiervoor moeten gevonden worden in het feit dat het alledaagse leven voor veel Nederlanders duurder is geworden. Maar het zijn vooral de huishoudens met een laag inkomen die hierdoor het hardst worden geraakt. Hun persoonlijke inflatiepercentage is hoger dan dat van mensen met een hoog inkomen en zijn daarmee een groter deel van hun inkomen kwijt aan voedsel en energie. De koopkracht van deze mensen wordt daarom sneller uitgehold en houden minder over. Gevolg hiervan is dat geldzorgen, schulden en armoede een negatieve invloed hebben op zowel fysieke als mentale gezondheid. Vanuit zowel brede welvaart als gezondheid adresseren we deze trends en ontwikkelingen vanuit een breed beleidsperspectief.

Vraag 71: Pagina 5 onder gezondheid; Hier wordt gesproken over de Brabantse omgevingscan, Brabant InZicht, en de monitoring op Brede Welvaart. Deze verschillende scans en monitoring moeten ons inzicht gaan geven in relevante gezondheidsvraagstukken. Zo lezen we ook dat er op 21 juni 2024 de derde dag van de gezondheid wordt georganiseerd.

Zijn de uitkomsten van de verschillende scans en monitoringsonderzoeken op gezondheid en brede welvaart dan al bekend? Zo niet, kunt u ons dan aangeven wanneer de uitkomsten van deze scans en monitoringsonderzoeken zijn afgerond en openbaar?

Antwoord 71: De monitor brede welvaart verwijst hier naar de huidige [regionale monitor brede welvaart](#) die CBS jaarlijks publiceert. In deze monitor wordt vanuit twee dimensies (met bijbehorende indicatoren) naar het thema gezondheid gekeken “hier en nu” en “later”. Dat gezondheid als één van de acht thema’s van brede welvaart sterk bepalend is voor de kwaliteit van leven blijkt o.a. uit ons [populatieonderzoek ervaren brede welvaart onder 10.000 Brabanders](#).

De Brabantse omgevingsscan is een bestaand product van de drie Brabantse GGD-en en door iedereen te raadplegen. [Brabantse Omgevingsscan \(BrOS\) - 's-Hertogenbosch \(brabantscan.nl\)](https://brabantse-omgevingsscan.nl)

Ook de website [Brabant InZicht](https://brabantinzicht.nl) is een bestaand product.

Vraag 72: Wat willen we bereiken? Toekomstbestendig openbaar bestuur. Wat gaan we daarvoor doen? Formuleren provinciaal participatiebeleid. Provinciaal participatie beleid klinkt ons al muziek in de oren, cruciaal daarbij is in welk stadium van de plannenmakerij de eindgebruiker of leverancier aan de spreekwoordelijke tafel mogen plaats nemen.

Is de provincie bereid om bij het maken van de plannen deze groepen mensen in een vroegtijdig stadium mee te nemen? Zo ja, in welk stadium? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 72: We werken binnen de vastgestelde kaders van het beleidskader Toekomstbestendig Bestuur aan versterking van het Brabants bestuur langs de vier pijlers, (1) slagvaardig bestuur, (2) democratisch bestuur, (3) rechtmatig bestuur en (4) veilig en weerbaar bestuur. Op dit moment stellen we de uitvoeringsagenda 2024-2027 op waarin concrete activiteiten (uitvoeringslijnen) worden benoemd. In het beleidskader Toekomstbestendig bestuur hebben we vastgelegd dat we streven naar betere participatie. Daarmee bedoelen we o.a. dat we belanghebbenden, ook inwoners, eerder betrekken bij plannen en beleid, zeker als die impact hebben op de fysieke leefwereld van inwoners. In welk stadium hangt af van het vraagstuk en de context en bepalen we bij ieder traject aan de hand van het Brabants participatiekompas.

Vraag 73: Wat is de stand van zaken m.b.t. de implementatie van de nieuwe omgevingswet binnen de diverse gemeenten?

Antwoord 73: De provincie heeft geen overzicht met stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet binnen de Brabantse gemeenten. Monitoring van de implementatie gebeurt door het Rijk vanuit haar stelselverantwoordelijkheid [link](#) en de VNG. De VNG maakt daarvoor gebruik van een team monitoring [link](#) en zogeheten regionale implementatiecoaches Omgevingswet [link](#) (RIO's). De implementatie van de Omgevingswet vraagt veel van gemeenten op diverse vlakken (zowel gezien vanuit VTH als vanuit planvorming, digitalisering en aanpassing van werkprocessen). Daarom zijn er voor veel aspecten door de wetgever ruime overgangstermijnen vastgesteld.

Programma 2 Ruimte en Wonen

Vraag 74: Pagina 11; Hier wordt gesproken de verduurzaming bedrijventerreinen met name de Grote Oogst. Citaat: "Op basis van het bestuursakkoord 2024-2027 verbreden en verdiepen we de Grote Oogst aanpak, waarbij we ook mee-koppelkansen benutten, bijvoorbeeld in combinatie met opgaven op het gebied van mobiliteit en gezondheid"

Welke mee-koppelkansen gaat u nog meer benutten buiten gezondheid en mobiliteit? En op welk gebied wilt u mobiliteit en gezondheid gaan integreren en waaraan moeten wij dan denken, graag uit specificeren?

Antwoord 74: Aanvullende koppelkansen zijn er wellicht op de thema's intensivering/efficiënter ruimtegebruik en het realiseren van natuuropgaven. Maar dit vraagt om een nadere verkenning.

Wat betreft mobiliteit en gezondheid is er geen sprake van integreren van deze opgaven in de Grote Oogst aanpak, maar het zoeken naar meekoppelkansen. Voor mobiliteit liggen die bijvoorbeeld op

het vlak van centrale laadinfrastructuur (elektrisch of waterstof), openbaar vervoer of (andere) slimme mobiliteitsoplossingen voor werknemers. Gezondheidswinst is te behalen via het vergroenen van bedrijventerreinen of het versnellen van de energietransitie wat tot minder uitstoot van fijnstof en CO₂ leidt.

Vraag 75: Pagina 11 onderste alinea stikstof. Citaat "Samen met Brabantse partners en externe onderzoeksbureaus wordt er gewerkt aan de inhoud van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof 2.0. Deze wordt medio 2024 in definitieve vorm opgeleverd."

Over welke Brabantse Partners en externe onderzoeksbureaus heeft u het hier expliciet?

Antwoord 75: De partners die wij betrekken bij de uitwerking van de BOS 2.0 zijn een brede vertegenwoordiging van Brabantse (en nationale) partijen die te maken hebben met stikstof. Zo spreken we met de Waterschappen, gemeenten, terreinbeherende organisaties (zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) en andere belanghebbende organisaties, zoals ZLTO en VNO-NCW. Ook worden uw Staten betrokken via informerende en oordeelsvormende themabijeenkomsten.

Er is een kennisconsortium gevormd die de BOS 2.0 wetenschappelijk begeleidt, gevormd door Tauw, WING, WUR en Pouderoyen Tonnaer. WUR en Pouderoyen Tonnaer hadden zich ook al eerder gebogen over voorstudies van o.a. de Herijkte BOS. Die eerdere bevindingen zijn met uw staten gedeeld op de themadag van 19 april jl.

Vraag 76: Wanneer kunnen we het rapport over de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof 2.0 verwachten?

Antwoord 76: Zoals eerder aangekondigd zal het bespreekconcept van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof 2.0 in juni informeren met uw staten besproken worden. Deze versie heeft u samen met een begeleidende statenmededeling ontvangen op 25 april. De eindversie volgt in het derde kwartaal van dit jaar.

Vraag 77: Pagina 12; In 2024 wordt een groei verwacht van ca. 1 0.500 woningen. De oorzaak voor de teruglopende groei hangt samen met vele factoren, waaronder bouw- en energieprijzen, renteontwikkelingen, juridische procedures, etc. We blijven ons inspannen om het bouwtempo weer op het benodigde niveau te krijgen.

Wat heeft de provincie het laatste half jaar hiervoor al ondernomen?

Antwoord 77: We bevorderen de totstandkoming en herijking van regionale afspraken over de woningbouwplanning en -programmering met betrekking tot voldoende (hard) planaanbod en kwantitatief, kwalitatief én ruimtelijk goede plannen voor vraaggerichte woningbouwplannen die leiden tot realisatie. Daarnaast ondersteunen en faciliteren we het uitvoeren van de afspraken in de Regionale Woondeals en bieden we inhoudelijk en organisatorisch ondersteuning bij het inrichten van Regionale Versnellingsstafels. Ook hebben we diverse regelingen ingesteld die een financiële impuls geven aan de woningbouw. In de Stimuleringsregeling Woningbouw, stellen we via verschillende paragrafen middelen beschikbaar om de 'start bouw' van woningbouwplannen te versnellen, de afspraken in de regionale woondeals uit te voeren en wonen en zorg vraagstukken op te pakken en hebben we de Subsidieregeling collectieve wooninitiatieven om de realisatie van woningbouw door

collectieve wooninitiatieven van particulieren en sociale ondernemingen te stimuleren. We zetten ons daarnaast in om de komende jaren meer flexwoningen geplaatst te krijgen en we plegen inzet op en dragen financieel bij aan verschillende initiatieven op het gebied van wonen en zorg. Tot slot werken we aan een plan van aanpak 'Beter benutten bestaande voorraad' en 'Verduurzaming Woningbouw' om zo onder andere gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars en bouwende partijen te ondersteunen met kennis en onderzoek om sneller woningen aan de voorraad toe te kunnen voegen en zijn we ons momenteel aan het oriënteren op het uitbreiden van ons financieel instrumentarium.

Vraag 78: Kunnen we hieruit concluderen dat de groei niet stagneert door het feit dat Brabant op slot zit?

Antwoord 78: In Brabant worden nog altijd vele duizenden woningen gebouwd. De Brabantse woningvoorraad nam in 2021 toe met 13.000 woningen en in 2022 met 13.900 woningen. In 2023 lag de groei met 12.500 woningen wat lager. Door een groot aantal factoren, zoals ook te vinden in ons Kwartaalbeeld Woningmarkt Noord-Brabant (bij beeld 2), loopt de groei dit jaar terug tot om en nabij de 10.500 woningen.

Programma 3 Water en bodem

Vraag 79: Er wordt zo langzamerhand de nadruk gelegd op de beschikbaarheid van grondwater. Er is zelfs sprake van dat bijvoorbeeld de landbouw beperkt gaat worden m.b.t. beregening van primaire landbouw.

Gaan we ook beperkingen opleggen aan bijvoorbeeld de drankindustrie (geen primair voedsel)?

Antwoord 79: Voor heel Noord-Brabant is in de Droogteagenda afgesproken dat er 100 miljoen m³/jaar minder grondwater onttrokken moet worden ten opzichte van het autonome referentiescenario voor 2040. Dat geldt voor alle onttrekkingen samen en kan niet los worden gezien van een vergelijkbare opgave van 100-150 miljoen m³/jaar meer grondwater aanvullen en vasthouden. De provincie werkt samen met de partners in de Droogteagenda aan sectorspecifieke afspraken met o.a. industrie, agrariërs en drinkwaterbedrijven. Ook de drankindustrie komt daarbij aan bod, waarbij wel de wettelijke bepalingen blijven gelden ten aanzien van watergebruik dat uiteindelijk bedoeld is voor menselijke consumptie.

Vraag 80: Waarom loopt men achter met het plaatsen van vismigrapiepunten?

Antwoord 80: Het oplossen van vismigrapieknelpunten (bij stuwen en gemalen) is gekoppeld aan beek- en kreekherstelprojecten. Voor het uitvoeren van beek- en kreekherstel dienen de gronden langs de beek beschikbaar te zijn. Het beschikbaar krijgen van grond vormt het grootste knelpunt voor de uitvoeringspartners.

Programma 4 Natuur en Milieu

Vraag 81: Wat willen we bereiken: Meer groen in de directe omgeving.

Heeft men al plannen ontwikkeld voor meer groen in de directe omgeving van het provinciehuis?

Antwoord 81: Het provinciehuis is gelegen op het kantorenpark Pettelaarpark. Samen met de gemeente 's-Hertogenbosch, Waterschap Aa & Maas en de ondernemersvereniging Pettelaarpark

wordt er momenteel een Plan van Aanpak ontwikkeld om het Pettelaarpark te verduurzamen en vergroenen. Voor het opstellen van dit plan van aanpak zijn capaciteit en middelen beschikbaar (vanuit programma's Wonen/Werken/Leefomgeving, Milieu en Energie, en Water en Bodem). Ook het verbeteren van de (be)leefbaarheid wordt hierbij meegenomen. Een in het verleden opgesteld ontwerp voor revitalisering van het kunstwerk "Stromen en groeien" aan de achterzijde van het provinciehuis zou mogelijk opgenomen kunnen worden in het plan van aanpak verduurzaming Pettelaar. Voor de revitalisering van dit ontwerp zijn op dit moment echter geen middelen beschikbaar.

Vraag 82: Zou het niet beter zijn om de vijver te dempen en er een mooi wandelpark van te maken, ook goed voor de medewerkers?

Antwoord 82: Nee, de vijver heeft een functie in het kader van klimaatadaptatie en waterberging. Daarnaast is de vijver eigendom van de Gemeente 's-Hertogenbosch.

Vraag 83: Pagina 26 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving; Citaat "Daarnaast zijn beleidsmatige voorbereidingen getroffen om de stikstofuitstoot verder naar beneden te krijgen met het oog op natuurherstel. Waaronder de voorbereiding van de ontwikkeling van Intrekkings- en aanschrijvingsbeleid als mogelijke maatregel in het BPLG/BOS'

Kunt u aangeven wie of welke bedrijven u gaat aanschrijven of krijgen te maken met het intrekkingsbeleid?

Antwoord 83: Nee. Zoals wij eerder bij de [beantwoording](#) van Statenvragen hebben aangegeven, zijn we op dit moment nog bezig met het uitwerken van het intrekkings- en aanschrijvingsbeleid. Dit vraagt een zorgvuldige en nauwkeurige voorbereiding. Wij richten ons op oplevering van het intrekkingsbeleid in de tweede helft van 2024.

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Vraag 84: Er wordt veel ingezet op talentontwikkeling voor de microchipindustrie, wordt er ook ingezet op talentontwikkeling voor de zorg? Zo ja hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 84: Ja, de inzet op talentontwikkeling (werven nieuw talent) gebeurt regionaal, zoals Brainport met het project Re-skilling. Met dat project worden belangstellenden voor de Techniek, ICT en Zorg geworven voor een opleiding om als zij-instromer aan de slag te gaan bij een werkgever. Prioritaire krapte-sectoren worden hier gecombineerd aangepakt, zodat meer kandidaten een baan vinden die hun past. Zij hebben namelijk de mogelijkheid om te kiezen uit functies in drie sectoren. Bovendien krijgen meer werkgevers een nieuwe medewerker aangeboden, want er is minder uitval, omdat voor de ene sector twee alternatieven zijn. De provincie draagt financieel bij aan deze regionale aanpakken.

Wat betreft de provinciale insteek hebben we Brabant Leert als platform voor talentontwikkeling. Ook Brabant Leert richt zich met name op Techniek, ICT en Zorg. Dit is een opleidingsaanbod voor zowel werkzoekenden als zittende medewerkers. Daarmee kan men zich als belangstellende voor de Zorg scholen en kwalificeren voor de Zorg of als zorgprofessional worden opgeleid om je skills te verbeteren. In 2023 schoolden zich 960 medewerkers bij in de Zorg.

Programma 6 Energie

Vraag 85: Waarom wordt er niet sterker ingezet op energie neutrale industrieterreinen, zoals bijvoorbeeld KBP De Kempen?

Antwoord 85: Vanuit het programma Energie wordt niet ingezet op energie neutrale industrieterreinen. In het programma is gekozen voor een aanpak van besparen (zie [blz. 18 Beleidskader Energie](#)) en overgang naar niet fossiele energiebronnen. O.a. door elektrificatie.

Het KBP De Kempen – waarna wordt verwezen – is geen voorbeeld van energie neutraal industrieterrein. Hier gaat het over een oplossing voor netcongestie.

Vraag 86: Kan dit ook gekoppeld worden aan bijvoorbeeld De Grote Oogst?

Antwoord 86: De aanpak van KBP is niet eenvoudig te kopiëren naar andere bedrijventerreinen. Elk bedrijventerrein vergt een maatwerkaanpak. Het is wel zo dat onderdelen van de oplossing van het KBP elders ingezet kunnen worden, mogelijk met enige aanpassing.

Vraag 87: Pagina 47: Zijn alle energiebesparings- verplichte bedrijven in beeld?

Antwoord 87: Ja, alle bedrijven waar voor GS bevoegd gezag is voor de energiebesparingsplicht zijn in beeld.

Bedrijven zijn verplicht zich te melden bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) (informatieplicht). De omgevingsdiensten hebben de taak om de rapportages te beoordelen. Zij doen dit namens het bevoegd gezag. Ook zijn ze verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving op de informatieplicht. De omgevingsdiensten halen rapportages op bij RVO.

Voor de meeste bedrijven en instellingen is de gemeente het bevoegd gezag. De provincies zijn verantwoordelijk voor locaties met een milieubelastende activiteit uit afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (zogenaamde complexe bedrijven).

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiebesparingsplicht/wat>

Programma 7 Landbouw en Voedsel

Vraag 88: Wat gaan we daarvoor doen? Bevorderen innovatie: organiseren van initiatieven welke de innovatie bevorderen (aantal 3)

Kan men aangeven welke initiatieven er op stapel staan? En op welk onderdeel zijn deze dan gericht?

Antwoord 88: Innovatie is een van de instrumenten die we als PNB inzetten om de geformuleerde doelen van het programma landbouw en voedsel te realiseren. Wat en hoe we dit doen is op hoofdlijnen geformuleerd in het Beleidskader Landbouw en Voedsel zoals vastgesteld in PS. In het huidige bestuursakkoord is opgenomen dat dit Beleidskader L&V ook van toepassing is op de huidige bestuursperiode en nader uitgewerkt wordt in een uitvoeringsagenda die dit jaar zal worden vastgesteld. De belangrijke innovatie thema's zijn gericht op het richting geven en mogelijk maken van kringlooplandbouw in brede zin. Denk hierbij thema's zoals eiwittransitie, voorkomen verspilling, emissiereductie, smartfarming, smart foodprocessing, korte ketens, biobased en de energietransitie.

Soms doen we dit als PNB i.s.m. ondernemers, vaak doen we dit in bredere samenwerkingsverbanden.

Vanuit Plant Protein Forward stimuleren we onder meer innovaties voor opschaling van gewasgerichte keteninitiatieven die bijdragen aan een hogere plantaardige eiwitconsumptie. Verder organiseren we samen met The Protein Community bijeenkomsten voor start-ups en bedrijven om hun innovaties te versnellen door ze te koppelen aan inspirerende partners, unieke kennis en faciliteiten.

Een ander voorbeeld is de 'versnellingsaanpak emissiearme landbouw' waarbij inmiddels 12 provincies, veehouderij sectoren en Rijk een gezamenlijk en integraal innovatieprogramma hebben ontwikkeld om een 5 tot 15 tal fasttrack pilots te realiseren die zowel technisch, economisch, maatschappelijk als ook juridisch presteren om bijdrage te leveren het beter managen van de schaarser wordende milieugebruiksruimte (o.a. middels (gedeeltelijke) doelsturing binnen nieuwe omgevingswet). Vier van de eerste vijf fasttracks worden in Brabant gerealiseerd.

Nog een voorbeeld is de Boerderij van de Toekomst Zuidoostelijk Zand (BvdT ZOZ) waarbij AgroProeftuin DePeel, WUR Vreedepel en VDBORNE Campus samenwerken met stakeholders in het Zuidoostelijkzandgebied werken aan ontwerp en realisatie van meerdere volhoudbare landbouwsystemen die passen binnen de kaders en doelen zoals geformuleerd in het NPLG/BPLG.

Vraag 89: Er is nog geen eenduidige definitie voor wanneer een bedrijf natuurinclusief is.

Hoe wil men dan bepalen wanneer men een bepaald doel bereikt heeft?

Antwoord 89: Bij indicatoren en doelbereik maken we onderscheid tussen het bereiken van resultaten van maatregelen en het uiteindelijk effect wat we daarmee willen bereiken. Op dit moment kijken naar de deelname aan onze instrumenten en welke resultaten daarmee worden geboekt. In de praktijk betekent dat ondernemers stappen zetten – met die resultaten- in de richting van een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering. Dat wil inderdaad nog niet zeggen dat een bedrijf 'volledig natuurinclusief' is. Die definitie hebben we nog niet vastgesteld. Momenteel wordt het beleid van natuurinclusieve landbouw geëvalueerd. In het kader van die evaluatie denken we na over een definitie.

Vraag 90: Wat wordt bedoeld met versterken gemeenschapsinclusief?

Antwoord 90: In 2030 is het onderling begrip tussen agrariërs, burgers en overheden verbeterd. We zetten in op samenwerking en vertrouwen tussen de verschillende partijen en pakken daarin ook een rol. De komende jaren zetten we gericht in op jonge agrariërs, kennis en vaardigheden van belangrijke spelers in de toekomstige landbouw- en voedselsystemen en op korte ketens en sociale innovaties. Daarnaast ondersteunen we agrarische ondernemers met het maken van keuzes voor de toekomst en communicatie naar de doelgroep.

Programma's 8 & 9 Basis infrastructuurmobiliteit en mobiliteitsontwikkeling

Vraag 91: De OV concessies staan nog steeds onder druk, onder meer door ontwikkelingen rondom de Studenten OV Kaart, tevens is het belangrijk dat er aanvullende rijksmiddelen zijn in het kader van de motie Bikker.

Waaruit bestaan die ontwikkelingen rondom de Studenten OV Kaart?

Antwoord 91: De middelen voor de bekostiging van de Studenten OV kaart zitten bij het ministerie en worden verdeeld over de verschillende vervoersautoriteiten (o.a. provincies en stadsregio's). Vanwege veranderingen rondom de Studenten OV kaart (studenten reizen minder en anders) vindt er een herverdeling van deze rijksmiddelen plaats die effect heeft op de opbrengsten Studenten OV kaart voor de vervoersautoriteiten. Er wordt nog een nieuwe meting uitgevoerd en er is de toezegging van het ministerie dat ernaar gestreefd wordt om de effecten ervan te minimaliseren.

Vraag 92: Waaruit bestaan de rijksmiddelen in het kader van de motie Bikker en waar worden deze dan specifiek voor ingezet?

Antwoord 92: De rijksmiddelen motie Bikker bestaan uit 2 delen:

1. € 8 mln. structureel per jaar compensatie LTI: deze middelen moeten 1 op 1 doorgezet worden aan de vervoerder als compensatie voor het (structurele effect van) niet laten stijgen van de OV-tarieven met de LTI-index in 2024.
2. € 9 mln. structureel per jaar voor behoud / groei OV-aanbod: deze middelen zetten we volledig in voor OV-aanbod in de concessies. Het moment waarop we deze middelen effectief kunnen inzetten is bij de start van nieuwe concessies (Oost per 1 januari 2027 en Zuidoost per 1 januari 2029). Een deel zal nodig zijn om het huidige aanbod op peil te kunnen houden in de nieuwe concessies (o.a. vanwege het laten vervallen van de 1% tariefruimte voor de vervoerders) en het andere deel zal ingezet worden om het aanbod te laten meegroeien om de woningbouw en de verstedelijking te kunnen faciliteren. Daarnaast worden er in het kader van het bestuursakkoord extra middelen beschikbaar gesteld voor extra groei van het OV. In aanloop naar de nieuwe concessies kunnen de Bikker middelen ook al ingezet worden voor bijvoorbeeld doorstromingsmaatregelen waarmee de effectiviteit van de nieuwe concessies verbeterd kan worden. Om de middelen flexibel te kunnen inzetten worden er een reserve OV ingesteld bij de 2e bestuursrapportage 2024 (o.b.v. Perspectiefnota 2025).

Voor West zijn in de vorige bestuursperiode reeds extra middelen toegekend voor het aanbesteden van de nieuwe concessie.

Vraag 93: Blz. 57 mobiliteit: uitvoeringsprogramma Brabants Verkeersveiligheid Plan wanneer gereed. Stijgende trend van het aantal verkeersslachtoffers vraagt urgentie en versnelling/prio in aanpak.

Vraag is ingetrokken.

Vraag 94: Blz. 58 overschakelen naar elektrische bussen: risico's in stroomvoorziening in beeld? en alternatieven voorhanden?

Antwoord 94: De risico's zijn in beeld. We onderzoeken de mogelijkheden om in de concessiegebieden een positie te nemen op geschikte remiselocaties met voldoende stroomaansluiting. Als eerste hebben we dat gedaan in de concessie West (nieuwe concessie gaat in op 1 januari 2025) met de busremises in Breda en Roosendaal. Die we in eigen beheer hebben ontwikkeld en in eigendom houden vanwege het strategische belang en om hiermee de concessie financieel te versterken (de huuropbrengsten vloeien terug naar de concessies). Voor de andere concessiegebieden hebben we een aantal kansen in beeld.

Vraag 95: Blz. 59 ontwikkelingen rondom studenten OV kaart: hoe op te vangen?

Antwoord 95: Zie beantwoording vraag 22 (CDA).

Vraag 96: Blz. 61 ontwikkelingen en onzekerheden; worden benoemd. Aanpak ontbreekt.

Antwoord 96: We hebben de ontwikkelingen en onzekerheden scherp op het netvlies en houden het nauwlettend in de gaten. Op een aantal onderdelen zijn beheersmaatregelen getroffen en bij andere onderdelen is dat niet direct mogelijk.

- Achterstallig onderhoud: wegvakken met potentieel achterstallig onderhoud zijn in beeld en zijn nu met prioriteit opgenomen in de meerjarige onderhoudsplanning. In de tussentijd monitoren we of aanvullend incidenteel onderhoud nodig is.
- Stikstof: stikstof sluiten we zo veel als mogelijk aan de voorkant uit, maar blijft een risico.
- Indexatie OV: in de Perspectiefnota is de opdracht opgehaald om een onderzoek uit te voeren hoe we hier in de toekomst op een bestendig manier kunnen omgaan. Het probleem zit nu vooral in de indexatie-afspraken in de concessies (verplicht o.b.v. landelijke afspraken) versus het provinciaal indexatiebeleid.
- Personeelstekorten OV: dit is niet de primaire verantwoordelijkheid van de provincie (maar van de vervoerders). We blijven de vervoerders aanspreken op hun maximale inspanning.
- SOV: zie beantwoording vraag 22 (CDA)

Vraag 97: Door de herprioritering van mobiliteitsfonds loopt de vertraging op. Wat doet de provincie om deze vertraging te verminderen?

Antwoord 97: Het betreft de herprioritering van het mobiliteitsfonds door het Rijk. We blijven het Rijk aanspreken op hun verantwoordelijkheid en het nakomen van de gemaakte afspraken over de realisatie van de infraprojecten op de rijkswegen. Om het effect ervan te beperken maken we met het Rijk afspraken over Meerjarige Multimodale Mobiliteitspakketten (MMMP's) voor de stedelijke regio's.

Vraag 98: Blz. 62 herprioritering mobiliteitsfonds; wat zijn de veranderingen/gevolgen voor Brabant?

Antwoord 98: De bereikbaarheid van Brabant komt door het pauzeren van een aantal projecten op rijkswegen (o.a. A2, A58 en A67) verder onder druk te staan. Daarnaast is in een aantal gevallen stikstof ook nog een blokkade in de uitvoering. Om de impact hiervan te beperken is extra inzet nodig op de mobiliteitstransitie. Hiervoor wordt een viertal mobiliteitspakketten (MMMP's) voor de stedelijke regio's afgesproken.

Vraag 99: Blz. 62 pauzering rijkswegenprojecten: aanpak en alternatieven ?

Antwoord 99: Zie antwoord 98

Vraag 100: Blz. 63 N629 en N279: "wordt naar gekeken" wanneer actie?

Antwoord 100: Hiervoor verwijzen we naar de recente [statenmededeling N279](#).

Vraag 101: Blz. 63 fietsinfrastructuur: aanpak en onderhoud? zo blijft alles op slot

Antwoord 101: Fiets is een belangrijke schakel in de mobiliteitstransitie en heeft dus hoge prioriteit. Ook omdat het aanleggen van fietsinfrastructuur vaak minder last heeft van stikstofproblematiek. Daarom proberen we de aanleg van fietsinfrastructuur (veelal door gemeenten) te bevorderen. De inpassing van fietsinfrastructuur in het totale netwerk vraagt wel de nodige afstemming.

Ook maakt fietsinfrastructuur een belangrijke onderdeel uit van de MMMP's. Maar ook i.h.k.v. het Korte Termijn Pakket A2/N2 van de Brainportdeal wordt een aantal belangrijke fietsroutes zo snel als mogelijk gerealiseerd.

Vraag 102: Blz. 64 goederencorridor: vervoer over rails wordt niet benoemd

Antwoord 102: We streven naar verplaatsing van het goederenvervoer naar water en spoor (modal split). We werken samen met het Rijk en de regio aan het verbeteren van de goederencorridor. De realisatie-afspraken hierover landen in realisatiepacten. Voor Tilburg is dit bij BO-MIRT 2023 afgesproken. Goederenvervoer per spoor (en aansluiting op andere modaliteiten) maakt hier onderdeel van uit. De primaire verantwoordelijkheid voor het spoor ligt bij het Rijk.

Vraag 103: Blz. 65 heroriëntatie SmartwayZ.NL: timing?

Antwoord 103: De heroriëntatie SmartwayZ.NL heeft plaatsgevonden en de afspraken zijn bevestigd in het [BO-MIRT van 2023](#).

Vraag 104: Blz. 66 financieel overzicht: verklaring (groot) verschil ? zijn hier de Bikker gelden in meegenomen?

Antwoord 104: De rijksmiddelen motie Bikker zijn nog niet opgenomen in een circulaire van het Rijk en derhalve nog niet op de meerjarige begroting geraamd (onduidelijk is nog in welke vorm de extra rijksmiddelen uitgekeerd zullen worden).

De grote bijstelling van de begroting is voornamelijk het gevolg van het herplannen van de middelen voor de reconstructie van de N65 als gevolg van de uitspraak RvS.

Bedrijfsvoering

Vraag 105: Ziekteverzuim: Antwoord oktober 2023 Burap 31/23

In Q1 2024 doen we een onderzoek naar Psychisch Sociale Arbeidsbelasting (PSA). Dat is een verdiepend onderzoek dat een link heeft met verzuim. Aangezien we zien dat verzuim relatief vaak gelieerd is aan psychisch verzuim. Juist daarom gaan we een PSA-onderzoek doen. Verzuim heeft ook in 2024 onze volle aandacht en staat hoog op de agenda.

Burap 1 2024: Indicator: Verzuimdagen als % van het aantal beschikbare dagen per jaar: streefwaarde: 5,50%. Het is de verwachting dat deze doelstelling in 2024 niet wordt gehaald. In de afgelopen drie maanden is het verzuimpercentage verder gestegen (het verzuimpercentage in de

periode december 2023 - februari 2024 bedraagt 7,36%). Uit een grondige analyse van de problematiek komt naar voren dat het verzuimpercentage vooral negatief beïnvloed wordt door terugkerend lang verzuim. Voor de korte termijn hebben we het proces rondom verzuimbegeleiding aangescherpt en betere afspraken gemaakt met de Arbodienst over het proces en het doel van de begeleiding van zieke medewerkers. Voor de lange termijn is het nodig om een structurele, meerjarige aanpak op te zetten. De voorbereiding voor de aanbesteding van de nieuwe Arbodienst is in volle gang. We sturen in de uitvraag op een partij die de organisatie vanaf de start gaat ondersteunen in de nieuwe verzuimaanpak.

Kan de uitkomst van het PSA onderzoek met ons gedeeld worden?

Antwoord 105: Gezien de nieuwe verzuimvisie en het opnieuw inrichten van de verzuimorganisatie wordt overwogen de uitvoering van de PSA uit te stellen. Dit vraagt nog om afstemming met de OR. De PSA moet immers aansluiten op onze visie en de nieuwe verzuimorganisatie. Zodat we de juiste stappen kunnen zetten om het PSA onderzoek op te volgen.

Vraag 106: Wat verstaat u onder terugkerend lang verzuim?

Antwoord 106: Dit betreft medewerkers die langdurig verzuimen (langer dan 6 weken), herstellen en hierna wederom uitvallen.

Vraag 107: Klopt het dat uit de tekst is op te maken dat de provincie nog lange tijd een zeer hoog verzuim houdt?

Antwoord 107: Deze vraag is niet met zekerheid te beantwoorden. Wel is zeker dat verzuimreductie en hetgeen daarvoor nodig is hoge prioriteit heeft binnen de provincie en dat met een nieuwe visie en aanpak, de aanbesteding van de arbodienst en een heringerichte verzuimorganisatie, de provincie er alles aan doet om het verzuim te verlagen.

Vraag 108: Op welke termijn hoopt u de aanbesteding nieuwe Arbodienst afgerond te hebben?

Antwoord 108: Op dit moment is de planning de aanbesteding na de zomer af te ronden en in januari 2025 het contract in te laten gaan.

Technische vragen fractie GroenLinks/PvdA

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Vraag 109: Wat is de stand van het ontwikkelen van de gezondheidsmonitor?

Antwoord 109: In het dashboard GIK wordt weergegeven hoe de provinciale programma's bijdragen aan het doel om tegen 2030 drie extra gezonde levensjaren te realiseren. Elk beleidsprogramma specificeert een gezondheidsindicator om deze bijdrage te monitoren. De voortgang van deze indicatoren wordt in kaart gebracht met behulp van bestaande databronnen. Voorbeelden hiervan zijn de omgevingsscan BROS van de GGD, Brabant-in-Zicht en statistieken van het CBS. Het dashboard GIK, wat staat voor gezondheidsinformatieknooppunt is toegankelijk via de website van de provincie Noord-Brabant. Link: [\[GIK\] Gezondheidsinformatieknooppunt POC 2.0 \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Programma 3 Water en bodem

Vraag 110: Blz. 21: Hoe is de begrenzing van “In de agrarische beïnvloedingsgebieden rondom de prioritaire N2000 gebieden en natte natuurgebieden, in de voedingsgebieden voor strategische grondwatervoorraden, grondwaterbeschermingsgebieden en gebieden met verhoogd risico op uitspoeling van nitraat en afspoeling van fosfaat” bepaald?

Antwoord 110: In het kader van de Europese Nitraatrichtlijn heeft Nederland het gehele land aangemeld bij de Europese commissie als nitraatgevoelig gebied. Naar aanleiding van het verlies van de derogatie zijn nutriënt-verontreinigde gebieden aangewezen. Hieronder valt vrijwel geheel Brabant. De doelstelling voor een vitale bodem is daarmee geldend voor alle agrarische gronden in de provincie. De wijze van begrenzing van de overige beschreven gebieden is daardoor niet van belang.

Vraag 111: Blz. 22: Hoe wordt gemeten of deelname aan Bodem-Up leidt tot de inhoudelijke doelstellingen van 100% Vitale Bodem? Zijn er kwalitatieve tussendoelen?

Antwoord 111: We hebben geen doelstelling om te komen naar een 100% vitale bodem. Het is wel iets waar we naar streven voor het jaar 2050. Het herstel van de vitaliteit van de bodem vergt meerjarige inzet en effecten zijn pas na enkele jaren merkbaar. Daarnaast zijn er, op zowel landelijk als Europees niveau, nog geen breed geaccepteerde normen voor bodemvitaliteit. Met name op het vlak van de bodembiologie is er nog veel onbekend. BodemUP loopt tot en met 2027. Het ligt niet in de verwachting dat we met BodemUP tot een 100% vitale bodem komen.

Binnen BodemUP Brabant wordt er wel gemonitord, zodat we tot meer inzicht komen. Dit gebeurt op verschillende manieren. Het BedrijfsBodemWaterPlan (BBWP) heeft een belangrijke rol in BodemUP en in de monitoring van het project. Het BBWP is een ondersteunend instrument in de advisering door bodemcoaches. Via het BBWP worden o.a. de uitgevoerde maatregelen vastgelegd. De maatregelen in het BBWP zijn allemaal bewezen effectieve maatregelen. Middels de geaggregeerde data uit het BBWP krijgen we een goed beeld van het aantal maatregelen, typen maatregelen, aantal hectares, aantal deelnemers en de scores op het gebied van waterbalans, nutriëntenbalans, stikstof uit- en afspoeling en fosfaatafspoeling.

Daarnaast zetten we binnen BodemUP in op effectmonitoring via 15 demobedrijven. Bij deze bedrijven wordt in het veld intensief gemonitord en worden bodemmonsters genomen, zowel aan het begin als het eind van het coachtraject. De uitvoering van de gehele monitoring ligt bij het Louis Bolk

Instituut, samen met het Nutriënten Management Instituut en KWR. Jaarlijks wordt er een voortgangsrapportage opgeleverd over de effectmonitoring binnen BodemUP Brabant.

Programma 4 Natuur en milieu

Vraag 112: Blz. 26: Is er sprake van door de provincie gevestigd voorkeursrecht (Wvg) op de NNB gronden?

Antwoord 112: Nee.

Vraag 113: Blz. 27: U schrijft m.b.t. de EVZ "Betrokken gemeenten geven hier vaak geen prioriteit aan"? Is de oorzaak enkel te vinden in capaciteitsproblemen of liggen er (óók) andere motieven aan ten grondslag?

Antwoord 113: we horen verschillende geluiden. Meestal horen we dat er geen capaciteit is om werkzaamheden die nodig zijn om tot een realisatie van EVZ's te komen op te pakken. Voor het inhuren van capaciteit is niet altijd direct budget beschikbaar. Soms horen we dat er bestuurlijk vragen worden gesteld op basis van welke wet- of regelgeving de gemeente verplicht is EVZ's te realiseren. Daartegenover staan veel gemeenten met bestuurlijk en ambtelijke ambitie om EVZ's te realiseren. De kosten per hectare voor het realiseren van EVZ's zijn hoog en gemeenten dienen 25% van de kosten zelf te dragen. Dus wellicht is het kostenaspect, zeker bij kleinere gemeenten, ook een motief.

Vraag 114: Blz. 34: Wat zijn de concrete opbrengsten van de SLA projecten voor schonere lucht?

Antwoord 114: Gelet op de vraag naar de opbrengsten gaat het antwoord in op de projecten die in 2024 afgerond worden. De projecten voor 2025 zijn in de opstartfase of lopen nog en de opbrengsten daarvan zijn nog niet aan te geven.

- Regionale samenwerking en gemeentelijke deelname Schone Lucht Akkoord:
 - De derde fase van dit project is op 1 maart jl. gestart en loopt nog. 18 gemeenten zijn voornemens zich aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord. Het precieze aantal zal later dit jaar duidelijk worden.
- Onderhoudsprojecten, Voor wat betreft de inzet van emissieloze mobiele werktuigen bij onderhoudsprojecten zijn de volgende concrete resultaten te melden:
 - Een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een landelijke tool om zowel CO₂, NO_x als fijnstof in beeld te brengen bij projecten. Deze tool wordt nu ook geïntegreerd in een landelijk dashboard. Er blijkt al veel vastgelegd te worden wat redelijk eenvoudig kan worden verzameld;
 - Er is verlenging aangevraagd bij RVO tot eind 2024 om ook de recent gelanceerde aangepaste en nu webbased-tool van het ministerie en TNO te beoordelen op gebruik in de dagelijks onderhoudscontracten en het aantal ervaringen uit te breiden;
 - Diverse deelacties emissieloos uitgevoerd. Onder meer inzet van emissieloze veegmachines, hydrozineaggregaat (mierenzuur) en divers emissieloze onderhoudsmaterieel;
 - Het afgelopen jaar is bij diverse interne, regionale en landelijke bijeenkomsten informatie gedeeld over onze ervaringen met emissiearm en -loos werken in de onderhoudscontracten;

- Geconcludeerd dat het voorgestelde routepad om de komende jaren in stappen te komen tot emissieloos werken in de grond-, weg- en waterbouw ook haalbaar is voor onze onderhoudscontracten;
- Dit routepad inmiddels in het nieuwe onderhoudscontract opgenomen dat per 1-4-24 in is gegaan.

Vraag 115: Blz. 35: Wat houden de zogenaamde risicoplafonds in? Kan de PNB hierin via de OV (of een ander instrument) iets betekenen indien het rijk deze besluit af te schaffen?

Antwoord 115: Een risicoplafond komt overeen met een bepaalde afstand vanaf de infrastructuur. In het Basisnet zijn de volgende plafonds opgenomen:

- de afstand behorende bij de kans op overlijden van één op een miljoen per jaar.
- de afstand behorende bij de kans op overlijden van één op tien miljoen per jaar.
- de afstand behorende bij de kans op overlijden van één op honderd miljoen per jaar.

Deze afstanden zijn een ruimtelijke begrenzing voor besluitvorming en zijn onder meer afhankelijk van het aantal ketelwagons met gevaarlijke stoffen die over het spoor worden vervoerd.

De provincie is geen bevoegd gezag voor de rijks infrastructuur, zoals rijkswegen en spoor. Zij heeft derhalve ook geen wettelijke bevoegdheden en mogelijkheden om risicoplafonds op te nemen in de OV. Ook kan de provincie geen grenzen stellen aan het aantal transporten.

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Vraag 116: Blz. 41: Voor welke regio's zijn de nieuwe expatcenters voorzien? En is de bedoeling dat deze qua opzet/werking vergelijkbaar worden met het Holland Expat Center South voor de regio Brainport/MRE?

Antwoord 116: De brede basisdienstverlening vindt alleen vanuit Eindhoven plaats, de aanvullende programma's vinden vanuit iedere arbeidsmarktregio plaats vanuit eigen gemeente (loket).

Vraag 117: Blz. 41: Welke drie transities worden bedoeld bij de Human Capital agenda Brabant? Wordt de SER Brabant hierbij betrokken?

Antwoord 117: Energietransitie, grondstoffentransitie en digitale transitie.

SER Brabant is vertegenwoordigd in het Pact Brabant (o.a. via FNV Bondgenoten) en daarmee direct betrokken bij de vormgeving en sturing op de HCA Brabant.

Vraag 118: Blz. 41: Hoeveel Brabanders hebben YTD gebruik gemaakt van het aanbod van Brabant Leert en hoe verhoudt zich dit tot de deelname in vorige jaren?

Antwoord 118: Sinds 2020 heeft het platform ruim 11000 Brabanders geholpen om een scholingsmodule te volgen of loopbaanadvies te krijgen en hiermee hun weg te vinden naar een toekomstbestendige positie op de arbeidsmarkt. Voor 2023 is dat 3.607 trajecten i.c. Brabanders die een opleiding hebben gevolgd via Brabant Leert.

Vraag 119: Blz. 41: De meeste trajecten van Brabantleert.nl staan op "uitverkocht". In de categorie "Andere" staan -op het oog- nog trajecten open. Echter deze hebben allen een Engelstalige beschrijving (waarom?) en de link naar de aanbieder werkt nergens. Hoe concreet wordt Brabant Leert in 2024 aangeboden?

Antwoord 119: Het klopt dat het platform Brabant Leert momenteel niet het volle aanbod open heeft staan. Louter opleidingen die volledig gratis aangeboden kunnen worden zijn beschikbaar. Dit heeft als voornaamste reden dat het platform dermate populair is gebleken dat de o.a. door de provincie beschikbaar gestelde middelen eerder zijn uitgeput voor om- en bijscholingstrajecten dan voorheen voorzien. En dat het aantrekken van structurele LLO middelen van verschillende bronnen zodat scholingstrajecten voor de Brabander op de lange termijn structureel geborgd kunnen worden, langer duurt dan voorzien. Denk hierbij aan het Rijk (MDIEU/Nationaal Groeifonds), en JTF middelen, maar ook aan het ontsluiten van O&O fondsen en middelen van private werkgevers. Vaak zijn deze middelen geormerkt voor opleidingen in specifieke sectoren of regio's.

In Q1 en Q2 van 2024 werkt Brabant Leert verder aan het versterken van samenwerking met partners, subsidie aanvragen, aanpassingen aanmeldingsprocedures en de financiering van de basisorganisatie. Beoogd is dat het platform in Q3 en Q4 weer opengesteld kan worden, maar dit is afhankelijk van het verkrijgen van subsidiëring.

Programma 6 Energie

Vraag 120: Blz. 48: Hoe ziet onze bijdrage aan de "ontwikkeling van oplossingen voor opslag en conversie voor een haalbare en betaalbare energietransitie" er concreet uit?

Antwoord 120: Als gevolg van transportschaarste zal als eerste worden ingezet op het optimaliseren van het gebruik van het net via het opzetten van energyhubs. Opslag van (hernieuwbare) energie zal essentieel worden in de toekomst. Daarom heeft Brabant ingezet op een aantal innovatiecoalities zoals het Battery Competence Center (BCC). Het BCC is een samenwerking tussen regionale ontwikkelingsmaatschappij Brainport Development, RAI Automotive Industry NL, Netherlands Maritime Technology, lokale bedrijven en kennisinstellingen en de provincie Noord-Brabant. Doel is het bundelen van de krachten van overheden, bedrijven en kennisinstututen op het gebied van de ontwikkeling, productie, toepassing en recycling van batterijtechnologie om de energietransitie te versnellen.

De innovatiecoalitie waterstof als enabler voor industrie en maatschappij heeft als doel om systemen op de markt te brengen die grootschalige transitie naar waterstof mogelijk maken. Waterstof is momenteel veel in het nieuws als potentiële oplossing voor grootschalige opslag van energie, de transitie naar een duurzame chemie en het verduurzamen van groot transport.

Ook energieopslag in de vorm van warmte (b.v. in zoutbatterijen) wordt op de voet gevolgd.

De innovatiecoalities worden door de provincie financieel ondersteund en o.a. met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) is nauw overleg voor de stimulering van de nieuwe duurzame initiatieven voor energieopslag en conversie.

Vraag 121: Blz. 48: Hoeveel gemeenten voldoen aan de grens van "1 oktober 2022 minder dan 50.000 inwoners" en hoeveel van deze gemeenten hebben gebruik gemaakt van het Ontzorgingsloket Maatschappelijk Vastgoed?

Antwoord 121: Tranche 1: Voor de eerste tranche is een grens vastgesteld van minder dan 25.000 inwoners. Volgens het CBS waren er op 1 januari 2022, 24 gemeenten in Brabant met minder dan 25.000 inwoners. In de eerste tranche hebben 17 gemeenten met 150 gebouwen meegedaan.

Tranche 2: In de tweede tranche is de doelgroep verruimd. Nu kunnen ook gemeenten met een inwonertal tot 50.000 inwoners meedoen met hun vastgoed. Volgens het CBS waren er op 1 januari 2022, 43 gemeenten in Brabant met minder dan 50.000 inwoners. Tot 31 december 2023 zijn er geen nieuwe gemeenten bijgekomen.

Vraag 122: Blz.48: Vanuit hoeveel gemeenten werd door hoeveel overige organisaties (niet-gemeenten) gebruik gemaakt van het Ontzorgingsloket Maatschappelijk Vastgoed?

Antwoord 122: Tranche 1: Het aantal deelnemende gebouweigenaren, niet zijnde gemeenten, bedraagt 31 en het gaat dan om 56 gebouwen.

Tranche 2: De doelgroep is verruimd. Nu kunnen gebouweigenaren uit heel Brabant meedoen. Tot 31 december 2023 hebben 23 vastgoedeigenaren, niet zijnde gemeenten, een intentieovereenkomst getekend.

Programma 7 Landbouw en voedsel

Vraag 123: Blz.50: Per 17 april waren er in totaal 342 aanvragen in het kader van de LBV en LBV+ regeling in onze provincie. Weet u hoeveel aanvragen zijn beoordeeld, toegekend en opgevolgd met een ondertekende overeenkomst?

Antwoord 123: Er zijn per 30 april 2024 in totaal 103 aanvragen beoordeeld. Hiervan zijn er 83 goedgekeurd en 20 afgewezen. Van de goedgekeurde aanvragen zijn er 27 opgevolgd met een ondertekende overeenkomst.

Programma's 8 & 9 Basis infrastructuurmobiliteit en mobiliteitsontwikkeling

Vraag 124: Blz. 58: Is bij de onderhoudsbegroting van provinciale wegen rekening gehouden met hogere onderhoudsbehoefte door de verzwaring van het gemotoriseerd verkeer ten gevolge de elektrificatie?

Antwoord 124: Niet direct. We gaan uit van (landelijke) normkosten en een meerjarige onderhoudsplanning. Periodiek wordt het uitvoeringskader KOPI herijkt en stellen we vast of de budgetten nog passend zijn. Ook kijken we steeds naar manieren om het onderhoud efficiënter en effectiever te maken door gebruik van nieuwe materialen en manieren. Zo verlengen we de levensduur van een asfaltlaag met 'sealen' en werken we toe naar gebiedsgerichte contracten voor het meerjarig onderhoud.

Vraag 125: Blz. 62: Wat is de concrete status van: "Afspraken over realisatie van vijf Hub's langs verschillende OV-assen zijn gemaakt."? Wanneer verwacht u e.e.a. 'op papier' rond te hebben?

Antwoord 125: In Noord-Brabant werken we aan de realisatie van de visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk'. Mobiliteitshubs zijn hiervan een onderdeel. Dit doen we in het ritme van de concessies. In West- en Oost-Brabant hebben we al hubstudies afgerond. Klik [hier](#) voor de link naar beide studies.

Na de studie in West-Brabant zijn we bij negen locaties aan de slag gegaan met gemeenten. Medio 2024 verwachten we de eerste resultaten. Dit gaat om het toevoegen van voorzieningen op enkele van deze locaties.

In Oost-Brabant moeten nog afspraken gemaakt worden met de regio en gemeenten over de ontwikkeling van mobiliteitshubs als vervolg op de hubstudie.

Tegelijkertijd speelt de ontwikkeling van de Regionale mobiliteitshubs (Brainporthubs) in Zuidoost-Brabant. Dit zijn nieuwe hubs aan de zes A-toegangswegen van Eindhoven, waar parkeergarages gebouwd moeten worden om autoverkeer af te vangen en op een andere manier naar de bedrijven aan de rand van Eindhoven te laten reizen. Op dit moment werkt de provincie samen met de regio om afspraken te maken over de governance (eigenaarschap, exploitatie en risico) van de hubs. Deze afspraken zijn voorwaardelijk om de volgende stappen te zetten naar de realisatie van de Brainporthubs. Bij vier van de zes locaties zijn de planstudies afgerond. Bij de overige twee locaties wordt dit snel opgestart. Wanneer de governance afspraken gereed zijn, kan daarna op de verschillende locaties toegewerkt worden naar realisatie.

Vraag 126: Blz. 62: U schrijft: "De (multimodale) reistijd is in 2030 in 95% van de gevallen conform de voorspelling + of - 5 minuten." Hoe wordt dit gemeten?

Antwoord 126: Dit getal geeft aan hoe betrouwbaar de reistijd op de grotere wegen (rijkswegen, provinciale wegen en gebiedsontsluitingswegen gemeenten) binnen Brabant is geweest over het gehele jaar, dus hoe hoger hoe beter. Het laat zien dat de spitsen een voorspelbare reistijd opleveren die is gebaseerd op het jaargemiddelde inclusief een marge (+ of - 5%, niet in minuten aangezien niet alle wegen en trajecten even lang zijn) waar de reistijd binnen valt. De freeflow in 2023 komt uit op 38,40% in de ochtendspits (t.o.v. 37,21% in 2022) en 40,19% in de avondspits (t.o.v. 40,94% in 2022).

Dit wordt op basis van Floating Car Data bepaald die we landelijk inkopen. Daarmee hebben we data (zoals gereden snelheden) op alle wegvakken van het Brabantse wegennet.

Programma 10 Cultuur, Erfgoed, Sport en Vrijetijd

Vraag 127: Blz.70: Welke rol heeft de provincie in het stimuleren van onderhoud bij rijksmonumenten? Welke actie onderneemt het Rijk m.b.t. de in matige of slechte staat onderhouden rijksmonumenten? Zijn er rijksmonumenten waar de PNB mede eigenaar van is waarbij het onderhoud in matige of slechte staat is? Zo ja, welke panden betreft dit en welke acties worden hierop ondernomen?

Antwoord 127: In de Omgevingswet is een instandhoudingsplicht voor rijksmonumenten opgenomen. Een eigenaar moet zorgen dat zijn of haar rijksmonument zodanig onderhouden wordt dat behoud gewaarborgd is. Een eigenaar kan bij het Rijk een instandhoudingssubsidie aanvragen (SIM-subsidie = Subsidieregeling instandhouding monumenten) als het monument geen woonhuis is. Eigenaren van Rijksmonumenten- woonhuizen kunnen een woonhuissubsidie aanvragen bij het Rijk.

Eigenaren van Rijksmonumenten (géén woonhuizen) kunnen voor restauratie bij de provincie een restauratiesubsidie aanvragen. Hiervoor ontvangen provincies Rijksmiddelen, die zij aanvullen met provinciale middelen (inspanningsverplichting om 1 op 1 te matchen). Dit is conform de bestuurlijk afspraken met het Rijk (2015). De aan te vragen restauratiesubsidies betreffen bij de provincie Noord-Brabant een subsidie per rijksmonument van minimaal € 150.000 en maximaal € 400.000,- . Jaarlijks

is er een bedrag van 4 miljoen beschikbaar waarmee we ongeveer 10 rijksmonumenten kunnen bedienen. Er zijn in onze provincie jaarlijks meer aanvragen dan we kunnen honoreren. Het budget wordt jaarlijks overvraagd.

Provincies pleiten al meerdere jaren voor een aparte aanpak voor grote restauratieopgaven (ook wel 'kanjers' of 'iconen' genoemd) die zeer kostbaar zijn (restauraties van meer dan 2 miljoen). Wat nu veel gebeurt is dat grote restauraties worden opgeknipt om toch binnen de regeling kans te krijgen. Dat maakt de druk op de beschikbare middelen alleen maar groter.

Het ministerie van OCW heeft voor de urgente grote restauratieopgaven de afgelopen jaren enkele incidentele regelingen opengesteld, waarmee slechts enkele "kanjers" konden worden bediend. Provincies lobbyen daarom voor een substantieel aanvullend budget voor grote restauraties, dat uitzicht biedt voor een langere periode.

De staatssecretaris van OCW wil nieuwe bestuurlijke afspraken maken met de provincies over de restauratie van rijksmonumenten. Daartoe wordt landelijk een onderzoek uitgevoerd in opdracht van rijk en de provincies (vertegenwoordigd door het IPO) naar de restauratieopgave rijksmonumenten zijnde niet-woonhuizen. De tussenrapportage van dit onderzoek is in april bekend geworden. Voor de zomer zal de eindrapportage door de staatssecretaris worden aangeboden aan de kamer

Rijksmonumenten waar wij als provincie eigenaar van zijn - het Gouvernementspaleis (lees Noordbrabant Museum) en Griffie in Den Bosch en van het klooster Franciscanessen Moederhuis in Dongen - zijn in redelijke/goede staat van onderhoud. De Dongecentrale in Geertruidenberg, waar we mede-eigenaar van zijn, is ook in redelijke/goede staat van onderhoud.

Monumenten Beheer Brabant waarvan wij als 72% aandeelhouder van zijn, heeft 7 Rijksmonumenten in bezit. Hiervan kampen 3 monumenten met achterstallig onderhoud, maar over de aanpak daarvan worden momenteel afspraken gemaakt.

Vraag 128: Bijlage 5 Lijst begrotingssubsidies: Wat houdt het project "Meedoen is goud op weg naar Parijs" in? Dit project komt voor in de lijst projectsubsidies 2024. Welke afspraken zijn er gemaakt c.q. welke voorwaarden zijn verbonden aan deze projectsubsidie mbt de zichtbaarheid/communicatie?

Antwoord 128: Het project bestaat uit zestal deelprojecten. We maken portretten van en interviews met 40-50 sporters die actief zijn op de Spelen en worden gebruikt als inspiratiebron om zelf te gaan bewegen. Op verschillende plaatsen/steden in Brabant worden sportactiviteiten georganiseerd. Op scholen worden masterclasses met topsporten georganiseerd. Sporters worden uitgezwaaid en gehuldigd bij terugkomt. Tenslotte wordt een symposium georganiseerd.

De uitvoering van dit project ligt bij BrabantSport. Afspraak is dat de communicatie/zichtbaarheid per onderdeel van het project wordt afgestemd tussen Provincie en BrabantSport ook in samenwerking met DPG media en Omroep Brabant.

Bedrijfsvoering

Vraag 129: Blz. 74: In welke mate wordt voldaan aan de wettelijke betaaltermijn van 30 dagen bij facturen?

Antwoord 129: In de periode voor de eerste bestuursrapportage zijn 99,73% van de facturen binnen 30 dagen betaald.

Vragen gesteld door de Commissie S&V op 19 april 2024

Vraag 130: In de Commissie S&V van 19 april heeft mevrouw Egger-van Oppen gevraagd om een schriftelijke reactie op haar stelling dat de (concept)instellingsbesluiten voor reserves niet voldoen aan artikel 4.2 van de financiële verordening..

Antwoord 130: De instellingsbesluiten voldoen aan de onderdelen zoals benoemd in artikel 4.2 nl:

- Lid 1 n.v.t.
- Lid 2 n.v.t.
- Lid 3 Middels de instellingsbesluiten worden deze reserves aan PS voorgelegd
- Lid 4. In de instellingsbesluiten zijn de vijf onderwerpen benoemd en opgenomen

Vraag 131: In de Commissie S&V van 19 april heeft mevrouw Egger-van Oppen gevraagd om een schriftelijke reactie die nader ingaat op hoe het komt dat een forse storting nodig blijkt voor het nazorgfonds gesloten stortplaatsen een forse bijstorting wordt gedaan. Middels onderstaand antwoord wordt deze toezegging schriftelijk afgedaan:

Antwoord 131: In 2013 zijn de eerste (en tot nu toe de enige) stortplaatsen gesloten en overgedragen aan de provincie. De provincie is vanaf 2013 milieutechnisch en financieel verantwoordelijk voor deze twee stortplaatsen. Als een stortplaats is gesloten, maar nog niet is overgedragen aan de provincie, dan is de exploitant daarvoor milieutechnisch en financieel verantwoordelijk. Bij overdracht aan de provincie wordt het doelvermogen afgerekend met de exploitant. Er wordt berekend hoeveel vermogen er nodig is voor de eeuwigdurende nazorg. Daarbij wordt rekening gehouden met de dan bekende variabelen, zoals de "rekenrente". In 2013 bedroeg de rekenrente 5,06%. Dat wil zeggen dat ervan wordt uitgegaan dat het nazorgfonds eeuwigdurend gemiddeld 5,06% rendement ontvangt op het belegde vermogen dat tegen zo laag mogelijke risico's wordt belegd. In 2023 is de rekenrente bijgesteld naar de dan geldende verwachtingen (gebaseerd op rendementen uit het verleden) en door GS vastgesteld op 3,45%. Daardoor ontstaat er een tekort op de toekomstige beleggingsrendementen die nodig zijn voor de bekostiging van de toekomstige nazorg. Bovendien was 2022 een zeer slecht beleggingsjaar met -/18,2% rendement op het vermogen van de gesloten stortplaatsen. Het berekende tekort bedraagt derhalve € 47 miljoen voor de twee gesloten stortplaatsen waar de provincie verantwoordelijk is.

Vraag 132: De technische vraag is ingediend door Statenlid mevr. P. Lepolder na afloop van Commissie S&V van 19 april. Hoe verhouden de begrotingswijzigingen (o.a. Ontwikkelingen OV, Smartwayz,... en Natuurcompensatie) uit Buraps met betrekking tot onttrekkingen - / toevoegingen reserves zich tot de tot de gepresenteerde onttrekkingen - / toevoegingen reserves in de Begroting voor wat betreft reserve Verkeer en Vervoer?

Antwoord 132: De begrotingswijzigingen uit de Burap (o.a. Ontwikkelingen OV, Smartwayz,...en Natuurcompensatie) betreffen extra onttrekkingen - / toevoegingen reserves die bovenop de onttrekkingen - / toevoegingen reserves komen die eerder zijn gepresenteerd in de begroting. Begrotingswijzigingen die onderdeel uitmaken van de Burap komen altijd bovenop de primair vastgestelde begroting.